БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 31 (522)
12 ФЕВРАЛЬ ЯКШАНБА 1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ФАН бутун чоралар блан ривожлантирилсин. Илм-фаннинг барча соҳаларида назарий-текшириш ишларини кенгайтириб, техникани тараққий этдириш ва ишлабчиқаришни ташкил этишда илмий муассасаларнинг роли оширилсин. Илмий-текшириш институтларининг ишлари қайтадан қурилиб, уларнинг фаолияти хўжаликнинг конкрет эҳтиёжларини қондиришга кўпроқ яқинлаштирилсин. Конструкторлик ва проект ташкилатларининг Ватанимиздаги ва четэллардаги фан ҳамда техника ютуқларидан максимал даражада фойдаланишлари та'минлансин. (СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956 — 1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'ездининг Директивалари проектидан).

Қишлоқ хўжалиги учун кўпроқ машиналар етказиб берайлик

Шонли партиямизнинг XX с'езди яқинлашмоқда. С'езд шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасининг дастлабки самарали якунлари совет кишиларининг меҳнат-ғайрати, ижодий ташаббуси тўлиб-тошганлигини, халқимизнинг Коммунистик партия ва Совет давлатига бўлган меҳр-муҳаббатини ҳарқачонгидан ҳам ёрқинроқ намойиш қилмоқда.

С'ездолди социалистик мусобақасининг иштирокчилари — областимиздаги саноат корхоналари, темир йўл транспорти, қурилиш об'ектларининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашлари КПСС XX с'ездини меҳнат соҳасида муносиб совғалар блан кутиб олмоқдалар. Жойлардан келаётган хушхабарлар областимиз меҳнаткашларининг ватанпарварлик туйғуларини ифодаламоқда.

Олмалиқ шаҳридаги мастерскойлар ремонт базасининг с'ездолди вахтасида туриб ишлаётган Владимир Турахин бошлиқ механика цехини коллективи шу йилнинг биринчи квартал топшириғини муддатидан анча илгари бажариб, ҳозир иккинчи квартал ҳисобига ишламоқда. Шунингдек, Ўртасарой районидаги биринчи МТС коллективи Воронеж механизаторларининг чақириқларига ўз мажбуриятларини муддатидан анча илгари бажариш блан жавоб бермоқдалар. Улар 54 та чопиқ трактори, 22 та хайдов трактори, 52 та сеялка, 120 та «ЗИГ—ЗАГ» бороналари ва бошқа қишлоқ хўжалиқ машиналарини ремонтдан чиқариб, кўкламги экишга тахт қилиб қўйдилар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ўтган йили КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. С. Хрушчев ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ўртоқларнинг иштирокида бўлиб ўтган илғор пахтакорларнинг республика кенгаши, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XIII с'езди республика пахтакорлари олдига бу йил давлатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш каби жуда муҳим вазифани қўйди. 1956 йилда областимиз пахтакорлари ўтган йилгига қараганда бирнеча ўн минг тонна кўп пахта топширишлари керак. Биз ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни ўтган йилгига нисбатан 4 центнердан оширишимиз зарур.

Ўтган йили область пахтакорлари давлат пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари адо этдилар. Бу шарафли вазифани муваффақиятли бажаришга областимиздаги машинасозлик корхоналарининг коллективлари катта ҳисса қўшдилар. Қишлоқ хўжалик машинасозлик заводларининг коллективлари пахтачиликни комплекс механизациялаш учун янги, юқори унумли машиналар, сеялка ва турли тирков асбобларни ишлаб чиқардилар. Бу корхоналарнинг машинасозлари ва конструкторлари КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг тарихий қарорини амалга ошириб, ишлабчиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштиришни, колхозчи ва механизаторлар меҳнатини енгиллаштиришни та'минлайдиган машина ва механизмлар яратиб бердилар.

Бу йил областимизнинг кўпгина районларидаги колхоз ва совхозларда чигит торқаторлаб ва квадрат-уялаб экилади. Қишлоқ хўжалик машиналари бунга мослаштирилган бўлиши ва улар кўп миқдорда ишлаб чиқарилиши керак. Культиваторлар, сеялкалар ва улар учун запас қисмлар тайёрлаб бериш юзасидан машинасозлик корхоналари блан қишлоқ хўжалик ташкилотлари ўртасида шартномалар тузилди. Лекин корхоналар қайта мослаштирилган сеялка, культиватор ва қишлоқ хўжалик машиналари учун белгиланган запас қисмлар етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларини бажармаётирлар.

«Чирчиксельмаш» заводининг коллективи ўтган йили давлат планини бажарди ва пландан ташқари 100 дан ортиқ НКУ машинаси ва 120 га яқин культиватор ишлаб чиқарди. Броқ, завод раҳбарлари январь-февраль ойларида берилиши лозим бўлган бирқанча деталь ҳамда запас қисмлар ишлаб чиқариш планининг бажарилишини та'минлайолмадилар. Бундай маҳсулотларни ишлабчиқариш кечиктирилмоқда. Ҳозир культиваторлар учун 1 минг 800 цилиндр ўрнига 640, КД-215 машинаси учун 2 минг хомут ўрнига фақат 900 тагина тайёрланди. Шунингдек, «Ўзбексельмаш», «Ташсельмаш» заводлари ҳам давлатнинг муҳим топшириқларини ўз муддатида бажармаётирлар.

ЎзССР Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли Тошкент ремонт-механика заводи ССК-3 сеялкаси учун 6 минг дона втулка тайёрлаб бериш юзасидан топшириқ олган. Аммо, шу пайтгача уни ишлаб чиқаришга киришилмаган.

Қишлоқ хўжалик машинасозлик корхоналарида муҳим давлат топшириқларининг ўз муддатида бажарилмаслигига асосий сабаб шундаки, корхоналарнинг конструкторлик, технология, металлургия бўлимлари ниҳоят даражада қониқарсиз ишламоқдалар. Детальлар конструкциясининг ўз вақтида тайёрланмаслиги ёки нуқсонлар блан тайёрланиши запас қисмлар ишлаб чиқаришнинг кечикиб кетишига сабаб бўлмоқда. Бу бўлимларни бевосита бошқарувчи бош инженерлар ўз вазифаларига ниҳоятда бепарволик блан қараб, цехларда ва бўлимларда ишнинг бориши устидан мунтазам контрольлик қилмайдилар.

Корхоналарда механика бўлимлари ва техника совети ходимларининг ишчанлигини ошириш, рационализаторлик ҳаракатини кучайтириш, цехларда, участкаларда ва агрегатларда пухта контроль ўрнатиш партия ташкилотларининг энг муҳим бурчидир. Завод дирекциясининг мажлисбозлик ва қоғозбозлик қилишига барҳам бериш, уларнинг раҳбарлик савиясини ҳартомонлама ошириш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Қишлоқ хўжалик машинасозлик корхоналари коллективларининг ҳозирги муҳим вазифаси пахтачиликни комплекс механизациялаш учун зарур машиналар ишлаб чиқариш, МТСларни запас қисмлар, тракторга тиркаладиган асбоблар блан тўла та'минлашдан иборатдир. Корхоналар олдида турган бу муҳим вазифаларнинг бажарилишини та'минлашда партия ташкилотлари муҳим роль ўйнамоқлари керак. Улар меҳнат унумдорлигини ошириш, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ишлабчиқаришга жорий қилиш, илғор корхоналар ва ишлабчиқариш новаторларининг бой тажрибаларини кенг оммалаштиришда ташкилотчилик ишларини ҳарқачонгидан ҳам авж олдиришлари лозим.

Корхоналарнинг хўжалик раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари илмий-техника конференциялари, ишлабчиқариш новаторлари, рационализаторлар ва ихтиро'чиларнинг кенгашларини мунтазам ўтказиб туриш ҳамда бу конференция ва кенгашларда ишлабчиқариш блан боғлиқ бўлган муҳим тадбирларни кенг муҳокама қилиш учун барча имкониятларни яратиб беришлари керак.

Саноатда меҳнат унумдорлигини узлуксиз ва тез ошириш учун янги техникани ишлабчиқаришга кенг жорий қилиш, технология процессларини такомиллаштириш, мавжуд техникадан ва резервлардан яхши фойдаланиш лозим. Шунингдек, ёрдамчи ва қўшимча ишларни механизациялаштиришга, ишлабчиқариш процессларининг барча звеноларини ўз ичига оладиган комплекс механизациялаштиришни кенг қўлланишга алоҳида э'тибор бериш керак.

Ишчилар тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни яхшилаш, корхоналарда меҳнатни нормаллаштириш ва уюштиришда тартиб ўрнатиш, ишчи ходимларнинг ўз меҳнати натижаларидан моддий манфаатдор бўлишларини изчиллик блан амалга ошириш ғоят муҳим аҳамиятга эгадир.

Шубҳа йўқки, областимиз машинасозлари ишлабчиқаришдаги барча резерв ва имкониятлардан фойдаланиб, колхоз, совхоз МТСларни қишлоқ хўжалик машиналари блан янада кўпроқ та'минлаш учун бутун куч ва билимларини сарфлайдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«Красноярский рабочий» ўлка газетасини Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан мукофотлаш тўғрисида

«Красноярский рабочий» газетасининг биринчи сони чиққан кунга эллик йил тўлиши муносабати блан ва бу газетанинг революцион хизматларини, шунингдек меҳнаткашларни коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишдаги самарали фаолиятини тақдирлаб, **«Красноярский рабочий» газетаси Меҳнат Қизил Байроқ** ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг секретари Н. ПЕГОВ.

Москва Кремль,
1956 йил 10 февраль.

МУСО ЖАЛИЛ ТУҒИЛГАН КУННИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИГА ДОИР

ҚОЗОН, 10 февраль. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Фармони блан яқинда абадий Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган марҳум шоир, — татар халқининг шонли фарзанди ватанпарвар Мусо Жалил туғилган куннинг эллик йиллиги Татаристонда кенг равишда нишонланмоқда.

Марҳум шоирнинг эллик йиллигини ўтказмоқ учун КПСС Татаристон область комитетининг секретари ўртоқ Батиев раислигида комиссия тузилди. Республика шаҳарларида ва қишлоқларида агитаторлар Мусо Жалилнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Татаристон китоб нашриёти Мусо Жалил эсарларининг икки томини нашр қилди, учинчи томи нашр қилмоқ учун тайёрланмоқда. Мусо Жалил танланган асарларининг рус тилида бир томлиги нашр этилади.

15 февральда Қозонда шоир хотирасига бағишланиб тантанали йиғилиш ўтказилади. Бу йиғилишга Москва ва бошқа шаҳарлардан, Волга бўйидаги қардош республикалардан ёзувчилар таклиф қилинди.

СССР Министрлар Советида

Ма'лум бўлишича, бундан бирнеча вақт илгари СССР Министрлар Советида Узоқ Шарқдаги лосось балиқларини урчитиб кўпайтириш ва асраш масаласи муҳокама қилинган.

Совет ташкилотлари Камчаткага, Сахалин дар'ёлари, Охотск денгизи соҳилида ва Амур ҳавзасида урчиб кўпаядиган шу балиқлар запасини сақлаб қолишга ва кўпайтиришга қаратилган кенг тадбирларни кўп йиллардан бери ўтказиб келмоқдалар. Шу мақсадларда Узоқ Шарқдаги лосось балиқларининг зарур миқдорда урчиб кўпайишини та'минламоқ учун ҳар йил ўн миллион сўмлаб пул сарфланмоқда.

Лосось балиқларини овлаш Охотск-Камчатка қирғоғидаги ҳамда Узоқ Шарқнинг бошқа районларидаги маҳаллий аҳолининг асосий касби бўлиб, Совет Узоқ Шарқида энг қимматли овқатбоп балиқ маҳсулоти етиштиришни та'минлайди.

Броқ, мавжуд илмий ма'лумотлар ва балиқ овлашга доир ма'лумотлар кейинги йилларда шу балиқларнинг запаслари жуда камайиб бораётганлигини кўрсатади. Узоқ Шарқда лосось балиқлари сони камайиб бораётганлигининг сабаби шуки, очиқ денгизда уруғ қўядиган жойларга шу балиқлар бораётган йўлларда Японияниңг балиқ овловчи ташкилотлари шу балиқларни йиртқичларча тобора кўпроқ миқдорда овламоқдалар. Совет корхоналари балиқ овланадиган айрим участкаларда лосось балиқлари овлашни анча камайтирганликларига ва ҳатто бутунлай тўхтатиб қўйганликларига қарамай, шу районда япон балиқ овловчи ташкилотлари томонидан бу балиқлар кўплаб овланаётганлиги ва бу балиқларни овлашда қўлланилаётган методлар лосось балиқларининг ўзлари уруғ қўядиган жойларга ўтиб келишларига тўсқинлик қилмоқда ва яқин фурсатларда Узоқ Шарқда лосось балиқлари галасининг бутунлай қирилиб кетишига муқаррар олиб келиши мумкин.

Узоқ Шарқ лосось балиқларининг биологик хусусиятлари шундан иборатки, бу балиқлар денгиздан чиқиб, Совет Узоқ Шарқидаги дар'ёларга уруғ қўйиш учун келадилар ва бир марта урчиб кўпаядилар, бу балиқларнинг уруғи ва очиб чиққан ёш балиқлар чучук дар'ё сувларида ўсиб ривожланади ҳамда ўсиб катта бўлганидан кейин уруғ қўймоқ учун денгиздан худди ўша дар'ёларнинг ўзига қайтиб келади. Мана бу хусусиятлар шу балиқлар запасини фақат дар'ёларда уруғ қўйиш шароитига ҳамда шу дар'ёларда балиқларни асраш мақсадида кўрилаётган тадбирларгагина боғлиқ қилиб қўймасдан, биринчи галда шу лосось балиқлар уруғ қўядиган дар'ёларнинг этагига қайтиб келадиган лосось балиқларнинг сонига боғлиқ қилиб ҳам қўяди.

Броқ, япон балиқ овловчи кемалари томонидан денгизларда қўйилаётган ва жуда кўп миқдордаги тўрлардан иборат бўлган тўсиқлар бирқанча районларда лосось балиқларнинг уруғ қўйиш учун дар'ёларга келадиган йўлларини бутунлай деярлик тўсиб қўймоқда. Бунинг оқибатида 1955 йилда, совет компитентли ташкилотларнинг ма'лумотларига қараганда, Охотск—Камчатка соҳилидаги дар'ёларнинг кўпларига лосось балиқларнинг нормал урчиб кўпайиши учун зарур бўлган миқдорининг фақат 10 — 15 процентигина денгиздан қайтиб келган.

Совет компитентли органлари вужудга келган бу аҳволга Совет Иттифоқининг денгизга туташган районлари экономикаси учун хавф туғдирувчи аҳвол деб ва ба'зи япон балиқ овловчи доираларининг Совет Иттифоқининг қонуний манфаатлари блан ҳисоблашишни истамаётганликларини кўрсатувчи аҳвол деб қарамасликлари мумкин эмас.

Мутлақо равшандирки, вужудга келган бу аҳвол жаҳон озиқ-овқат ресурсларининг ҳолатига та'сир этмаслиги ва фақат Совет Иттифоқи халқларининг манфаатларигагина эмас, шу блан бирга, бошқа мамлакатлар халқларининг ва шу жумладан Япония аҳолисининг манфаатларига ҳам зарар етказмаслиги мумкин эмас.

Юқорида баён қилинган ҳолатни ҳисобга олиб, СССР Министрлар Совети СССР Балиқ саноати министрлигига ва бошқа тегишли органларга лосось балиқлар дар'ёга қайтиб келадиган йўлларда шу балиқларни йиртқичларча овлашни тўхтатмоқ учун ошиғич чоралар кўриш тўғрисида таклифлар тайёрлаш ҳақида кўрсатма берди, бу тадбирлар лосось балиқларнинг мазкур запасларини сақлаш ва уларни овлашни тартибга солиш тўғрисида тегишли халқаро битим тузилгунга қадар амалга оширилаверади.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Оққўрғон район партия комитетининг райондаги МТСларда, колхоз ва совхозларда кўкламги экишга тайёргарлик кўришларига қониқарсиз раҳбарлик қилаётганлиги тўғрисида

Текшириш натижасида Оққўрғон район партия комитетининг ва район ижроия комитетининг райондаги МТСларда, колхоз ва совхозларда кўкламги экишни ўтказишга тайёргарлик кўришни мутлақо қониқарсиз ташкил қилганликлари аниқланди.

Район партия комитети бошланғич партия ташкилотларига қониқарсиз раҳбарлик қилмоқда, колхозчилар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, МТС ва совхоз ишчиларининг қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгаши қатнашчиларининг мактуби юзасидан 1956 йил учун ўз зиммаларига олган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришлари учун улар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириб юборишда бошланғич партия ташкилотларига ёрдам қилмаётир.

Район партия комитети ва МТС раҳбарларининг катта камчилиги шундан иборатки, улар қолоқ колхозлардаги аҳволни ҳозиргача чуқур ўрганмаганлар, бу колхозларда пахта ҳосилини, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш, кўп меҳнат талаб қиладиган асосий ишларни механизациялашни кучайтириш, бу колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш ҳамда экономикасини юксалтириш блан боғлиқ бўлган бошқа масалаларни колхозларнинг активлари блан биргаликда белгилаб чиқмаганлар ва тегишли тадбирлар кўрмаганлар.

Ана шунинг натижасида қолоқ колхозларда кўкламги экишни ўтказишга доир тайёргарлик ишлари райондинг бошқа колхозларидагига қараганда анча ёмон олиб борилмоқда. Бу колхозларда ерларнинг анча қисми ҳалигача ҳайдалмаган, минерал ўғитлар ташиб келтирилмаётир, ирригация тормоқларининг кўп қисми тозаланмаган ва сув қўйишга тайёрланмаган, асбоблар, транспорт воситалари ремонтдан чиқарилмаган ва ҳоказо.

Район партия комитети ва унинг секретарьлари Усмонов ва Яригин, биринчи МТС директори Рогачев, район партия комитетининг МТС зонаси бўйича секретари Умаров, 2-нчи МТС директори вазифасини бажарувчи Коваленко ва район партия комитетининг МТС зонаси бўйича секретари Бердиев ўртоқлар колхозчиларни, совхоз ва МТС ишчиларини чигитни режа сими блан квадрат-уялаб экадиган сеялкада ишлашга ўргатишга мас'улиятсизлик блан қараганлар; техникани тайёрлаш иши ёмон бормоқда, ерни ҳайдаш ва бошқа дала ишларини ўтказиш учун мавжуд имкониятлардан фойдаланилмаётир.

Район партия комитети ва МТСларнинг раҳбарлари трактор паркини ремонт қилишда ишлаётган МТС ишчилари учун нормал шароитларни яратиб бериш тўғрисида ғамхўрлик қилмаганлар. Ошхоналар яхши ишламаётир, овқатлар сифатсиз тайёрланмоқда ва баҳоси қиммат.

Мана бу камчиликларнинг ҳаммаси Оққўрғон район партия комитети ва унинг биринчи секретари ўртоқ Усмоновнинг, район ижроия комитети раиси ўртоқ Мирзаевнинг 1955 йилги ишларнинг якунлари қониқарсиз бўлганлигидан тегишли сабоқ олмаганликларини ва райондаги қишлоқ хўжалиги ишларининг аҳволини яхшилашда сусткашлик қилаётганликларини кўрсатади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюроси **қарор қилди:**

Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари Усмонов, 1-нчи МТС директори Рогачев, 2-нчи МТС директори вазифасини бажарувчи Коваленко ўртоқларга МТСларда колхоз ва совхозларда кўкламги экишга тайёргарлик кўриш ишини қониқарсиз олиб бораётганликлари кўрсатилсин.

Оққўрғон район партия комитетига, район ижроия комитетига, МТС ва совхозларнинг директорларига ушбу қарорда кўрсатилган камчиликларни тугатиш юзасидан қат'ий чоралар кўриш вазифаси юклатилсин.

Оққўрғон район партия комитетига, район ижроия комитетига қолоқ колхозларга раҳбарлик қилишга мас'улиятсизлик блан қараш каби ҳолларни тугатиш вазифаси юклатилсин.

Қолоқ колхозларнинг правлениелари ва бошланғич партия ташкилотлари блан биргаликда, колхозчилар кенг активини жалб қилиб, бу колхозларда пахта, беда, маккажўхори, оқ жўхори ва бошқа экинлар ҳосилини ошириш, сут соғиб олишни кўпайтириш, чорва молларни боқишни яхшилаш, колхозларга бириктиб қўйилган ҳамма ерлардан тўла фойдаланиш, бу колхозларда ишлаш учун зарур миқдорда тракторлар ва бошқа хил техникани, ҳамда энг яхши механизатор кадрларни ажратиш юзасидан зарур тадбирларни белгилаш ва амалга ошириш вазифаси топширилсин. Ҳамма ерларни яқин кунларда ҳайдаб бўлиш, гўнг тайёрлаш ва уни далаларга чиқариш чоралари кўрилсин, минерал ўғитларни ташиб келтиришда колхозларга ёрдам берилсин, токи 1956 йилги ҳосил учун ажратилган минерал ўғитлар фонди 1 майдан кечикмай қолоқ колхозларга тўла равишда ташиб келтирилсин.

Ишлабчиқариш планларини, бригадалар, фермалар ва звенолар учун бериладиган топшириқларни, кирим-чиқим сметаларини тузишда қолоқ колхозларнинг правлениеларига ёрдам берилсин. Бригада бошлиқларини, ферма мудирларини ва бошқа кадрларни танлаб олишда правлениеларга ёрдам кўрсатилсин.

Оққўрғон район партия комитетига районнинг МТСлари ва совхозларида кадрларни тайёрлаш ва техникани тахт қилиб қўйиш иши қандай аҳволда эканлигини кўриб чиқиш вазифаси юклатилсин.

МТС ва совхозларга ёрдам кўрсатилсин, токи экиш агрегатлари яқин фурсатда ходимлар блан тўлдирилсин, уларни ўргатиш ва аттестациядан ўтказиш тамомлансин, бутун техника кўкламги дала ишларига юқори сифатли қилиб тайёрлаб қўйилсин.

МТСлар қошидаги ошхоналарнинг иши яхшилансин, тракторларни ва қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишда ишлаётган МТС ишчилари учун зарур маданий-маиший шароит яратиб берилсин.

Оққўрғон район партия комитетига колхоз, совхоз ва МТСлардаги бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик қилишни яхшилаш, оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб юборишда ва колхозчилар, МТС ҳамда совхоз ишчилари ўртасида социалистик мусобақани ташкил қилишда уларга ёрдам кўрсатиш, ҳал қилувчи участкаларда коммунистларнинг авангардлик ролини та'минлаш, илғор иш методларини муттасил пропаганда қилиш ва кенг ёйиш мажбурияти юклатилсин.

Тошкент область партия комитетига областьнинг МТСларида кўкламги экишга тайёргарлик қандай бораётганлигини муҳокама қилиш, бунда кадрларни тайёрлаш ва техникани тахт қилиб қўйиш сифатига алоҳида э'тибор бериш вазифаси топширилсин, токи кўкламги экишни ўтказиш даврида ҳечқандай нуқсонларга йўл қўйилмасин.

Сталин номли 17-нчи совхозда кўкламги экишга тайёргарлик қониқарсиз бораётганлиги тўғрисида

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси Сталин номли 17-нчи совхоз директори ўртоқ Аҳмедовнинг ахборотини эшитиб, Аҳмедов ва бош инженер вазифасини бажарувчи Наливкин, бошланғич партия ташкилотининг секретари Живоглядов ўртоқларнинг техникани ва кадрларни кўкламги экишга тайёрлаш ишини қониқарсиз ташкил қилганликларини қайд қилиб ўтди.

Совхоз раҳбарлиги ва бошланғич партия ташкилоти ўтган йили пахта тайёрлаш планининг бажарилмай қолганлигидан тегишли хулосаларни чиқариб олмаганлар. Улар совхоз коммунистларини ҳамда барча ишчиларни кўкламги экишга намунали тайёрланиш ва уни қисқа муддатларда ўтказиш учун сафарбар қилмаётирлар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси совхоз бошланғич партия ташкилотининг республика қишлоқ хўжалик илғорлари кенгаши қатнашчиларидан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советига ёзилган мактубни ҳамда КПСС XX с'ездининг Директивалари проектини ҳозиргача совхоз ишчилари ва мутахассислари ўртасида муҳокама қилишни уюштирмаганлигини йўл қўйиб бўлмаслик ҳол деб ҳисоблайди.

Совхозда чигитни квадрат-уялаб экиш планлари бўлимларга ва ишлаб чиқариш бригадаларига ҳалигача етказилмаган, чигит квадрат-уялаб экиладиган участкалар ажратилмаган.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети экиш агрегатлари учун кадрларни ўз вақтида танлаб олиш, уларни тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш айниқса муҳим эканлигини уқдириб ўтганига қарамай, совхозда кадрлар танлаш ҳалигача тамомланмаган ва бу кадрларни амалий равишда ўргатиш иши бошланмаган.

Совхоз директори Аҳмедов, партия ташкилотининг секретари Живоглядов ўртоқлар, шунингдек бўлимларнинг раҳбар ходимлари ҳам бу ишга тайёрланмаганлар.

Совхоз раҳбарлиги давлат комиссияси қабул қилиб олмаган ва катта камчиликлари бўлган тракторларни ва қишлоқ хўжалик машиналарини дала ишларига тахт қилинган машиналар қаторига қўшиб ёлғон ма'лумот топширишга йўл қўйган.

Совхозда ички ирригация тормоқларини тозалаш қониқарсиз уюштирилган. Ерларни текислаш ва кўкламги экишга тайёргарлик кўриш юзасидан бўлган бошқа ишлар ҳам яхши олиб борилмаётир.

Совхоз бошланғич партия ташкилоти ишчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни қониқарсиз олиб бормоқда. Совхознинг бўлимларида ва марказий ремонт устахоналарида шиорлар, плакатлар йўқ, жанговар варақалар ва деворий газеталар чиқарилиб турилмайди.

Оққўрғон район партия комитети совхоз бошланғич партия ташкилотининг ишига етарли э'тибор бермайди ва унга оммавий-сиёсий ишларни ташкил қилишда ҳамда кўкламги дала ишларига ўз вақтида юқори сифатли тайёргарлик кўриш учун социалистик мусобақани кучайтириб юборишда зарур ёрдамни бериб турмайди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси қайд қилиб ўтдики, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги совхозларнинг ишини етарли контроль қилиб турмайди. Кўкламги экишга тайёргарлик кўриш қандай аҳволда эканлигини билмайди, ремонтни тамомлаш ва техникани қайтадан мослаш учун совхозларни пул блан ва зарур запас қисмлар блан ўз вақтида та'минлаш чораларини кўрмайди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси **қарор қилди.**

Совхоз директори Аҳмедов ва бошланғич партия ташкилоти секретари Живоглядов ўртоқларга ишда мас'улиятсизликка йўл қўяётганликлари, кўкламги экишга намунали тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга совхоз коммунистларини ва ишчиларини сафарбар қилмаганликлари, бу ҳол совхознинг пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштириш юзасидан белгиланган планларни яна бажармай қолишига олиб келиши мумкинлиги кўрсатиб ўтилсин.

Совхоз директори ўртоқ Аҳмедовдан ва бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Живоглядовдан ушбу қарорда қайд қилиб ўтилган жиддий камчиликларни тугатиш талаб қилинсин.

Совхознинг бригадалари, бўлимлари ўртасида, фермаларда, тракторчилар ва ишчилар ўртасида қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгаши қатнашчиларидан КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ Министрлар Совети номига ёзилган мактуб юзасидан совхоз олган мажбуриятларни бажариш учун мусобақа кучайтириб юборилсин.

Бутун техникани ва кадрларни кўкламги экишга намунали тайёрлаш та'минлансин, токи чигит ва бошқа баҳорги экинлар энг яхши ва қисқа муддатларда экилсин.

Ҳарбир совхознинг кўкламги экишга қандай тайёрланаётганлиги доимо контроль қилиб турилсин, орқада қолаётган совхозларнинг иши министрликнинг коллегиясида мунтазам суратда муҳокама қилиб борилсин, аниқланган камчиликларни йўқотишда уларга зарур ёрдам берилсин.

Оққўрғон район партия комитетига (ўртоқ Усмоновга) совхоз ишчилари ва хизматчилари ўртасида давлат ҳамда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш, чигитни квадрат-уялаб экиш ва кўкламги экишни муваффақиятли ўтказиш учун бутун техникани ҳамда кадрларни тайёрлашни юқори сифатли қилиб ўтказиш учун социалистик мусобақани кенг кучайтириб юбориш ишида Сталин номли 16 ва 17-нчи совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига амалий ёрдам бериш мажбурияти юклансин.

Образив материаллари янада кўпайтирилади

— Олтинчи бешйиллик юзасидан КПСС XX с'ездининг директивалари проектида, — дейди Тошкент Образив заводи партбюросининг секретари ўртоқ В. Макаров, — совет халқининг коммунистик жамият қурилиши соҳасида амалга ошириш зарур бўлган энг асосий вазифалари жуда тўғри ва тўла-тўкис ифодаланган. Проектда бошқа масалалар қаторида асбобсозлик саноатини тез сур'атлар блан ривожлантириш, образив асбоблар ишлаб чиқаришда айниқса дефицит материаллар ўрнини босадиган маҳаллий материалларни кенг қўлланиш алоҳида та'кидлаб ўтилган. Биз бу кўрсатмани бажариш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Завод коллективи бу йил жуда дефицит қайроқлар ишлаб чиқаришни 1955 йилдагига қараганда икки ҳисса кўпайтириш учун курашмоқда. Шунингдек, корхонада юқори сифатли образив материал — малокорунддан олмос ўрнида ишлатиладиган асбоблар ва ғилдирак чарх тошлари ишлаб чиқаришни ҳам анча ошириш мўлжалланмоқда. Бунинг учун завод ма'мурияти бирқанча ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш планини ишлаб чиқди. Жумладан, қайроқ пиширадиган янги электр печь ишга туширилди.

Барча ишчилар ва инженер-техник ходимлар сменалараро ва бригадалараро мусобақани янада қизитиб, партиямиз Марказий Комитети ишлаб чиққан тарихий ҳужжатни қўллаб-қувватлаётганликларини ва унда қўйилган вазифаларни бажришга тайёр турганликларини амалий иш блан кўрсатмоқдалар. Айниқса ярим ойлик топшириқни 106—107 процентга етказиб бажарган термик ва формовкалаш цехларининг коллективлари бу соҳада бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Л. СУЛЬПОВАР.

ДИРЕКТИВАЛАР ПРОЕКТИ КЕНГ МУҲОКАМАДА

КЕНГ ИСТЕ'МОЛ МОЛЛАРИНИ ЯНАДА КЎПРОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК!

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956—1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'ездининг Директивалари проектида 1960 йилда ип-газлама ишлаб чиқаришни 7 миллиард 270 миллион метрга етказиш мўлжалланади. Беш йил ичида шойи газлама ишлаб чиқариш икки баравардан зиёдроқ, зиғир толасидан газлама ишлаб чиқариш 82 процент, жун газлама ишлаб чиқариш 45 процент, сун'ий тола ишлаб чиқариш уч баравар, кийим-кечак тайёрлаш 52 процент, пойафзал тайёрлаш 53 процент, қанд ишлаб чиқариш 91 процент, гўшт тайёрлаш 78 процент, мол ёғи ва бошқа сут маҳсулотлари тайёрлаш 86 процент, ўсимлик мойи тайёрлаш 65 процент, консерва тайёрлаш 78 процент кўпаяди.

Суратда: ўртоқ Мирза Рўзиев маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда. В. Салов фотоси.

Прогрессив усулларни кенг жорий қиламиз

КПСС XX с'ездининг олтинчи бешйиллик юзасидан Директивалари проектида ҳамда Ўзбекистон КП XIII с'ездида пахта тозалаш корхоналарида техникани янада тараққий эттириш йўли блан меҳнат унумдорлигини кескин даражада ошириш вазифаси қўйилди. Шубҳасиз, бу вазифа бизнинг завод коллективига ҳам бевосита тааллуқлидир. Чунки бизнинг корхонада ҳали ба'зи иш процесслари механизациялаштирилган эмас. Гарчанд биз давлат планларини ошириб бажараётган бўлсак ҳам, ҳозирги эришган кўрсаткичларимиз ўзимизни тўла қониқтирмайди.

Пахта толаси ва момиқ олишни кескин даражада кўпайтиришнинг энг асосий резервлари — чигитда қоладиган тола ва момиқни имкони борича камайтириш ҳамда агрегатларнинг ҳарсоатлик иш унумдорлигини максимал даражада оширишдир. Биз ўз олдимизга момиқ ажратувчи машиналарнинг иш унумдорлигини ҳар арра соатига 35 килограммга етказиш вазифасини қўйганмиз. Бунга эса мавжуд момиқ ажратувчи машиналарни такомиллаштирмай, уларнинг қувватидан максимал даражада фойдаланмай туриб эришиб бўлмайди.

Корхонада маҳсулот ишлаб чиқаришни бир ме'ёрда кўпайтирабоўришга, унинг сифатини яхшилаган ҳолда таннархини камайтиришга, давлатнинг кўплаб маблағларини тежаб қолишга эришишда техника жиҳатидан асосланган нормаларни жорий қилиш муҳим роль ўйнайди. Бу методни қўллаиб бизнинг корхона республикадаги илғор корхоналар сафига чиқиб олди.

Пахта тайёрлаш пунктларида ишни яхши уюштириш — пахтани қанорларга жойлаш, машинага ортиш ва ундан тушириш ишларини механизациялаш қўл кучини анча кам сарфлашни ва бажарилган ишлар таннархини камайтириш имкониятини бермоқда.

Бу йилдан бошлаб омборларга пахта жойлаш иши механизациялаштирилади.

Булардан ташқари заводда пахта чангини тозалашда юқори иш унумли махсус механизмлар қўлланиш, пахтани тоза қуритишни та'минлаш учун кенг майдонларга асфальт ётқизиш, механика цехини реконструкциялаш тадбирлари ҳам амалга оширилади.

Мирза РЎЗИЕВ,
Тошкентдаги Охунбобоев номли пахта тозалаш заводининг смена бошлиғи.

Янги техника блан қуролланиш натижасида

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қаерда, қай хилдаги хомаш'ё кўп етиштириладиган бўлса, шуерда худди шу хомаш'ё асосида ишлайдиган саноат корхоналарини қуришга ва уларни тез сур'атлар блан юксалтиришга катта э'тибор бериб келмоқдалар. Шунинг учун ҳам мамлакатимизнинг асосий пахта арсенали ҳисобланган Ўзбекистонда пахта ҳосилдорлигини ошириш учун хизмат қиладиган ҳамда пахтадан саноат маҳсулотлари тайёрлайдиган корхоналар қурилиши тобора кенг авж олиб бормоқда. Областимизнинг ўзида ҳозирги пайтда чигит экувчи, ғўзага ишлов берувчи, пахта ва кўрак терувчи машиналар ҳамда минерал ўғитлар ишлаб чиқарадиган комбинат ва заводлар мавжуддир. Шу блан бирга областимизда пахта толасидан газлама ва турли иплар, чигитидан эса ёғ ва кунжара ишлаб чиқарувчи бирнеча корхоналар ҳам ишлаб турипти. Бу корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқариш йил сайин ортиб бормоқда.

Лекин шуниси ачинарликки, республикамиздаги, жумладан областимиздаги ёғ заводлари сўнгги вақтларгача эскирган ва ҳозирги замон талабларига жавоб бермайдиган техника асосида ишлаб келди. Заводларда чигитдан ёғ ажратиб олишда иш унуми кам, қўл меҳнатини ва дефицит материалларни кўп талаб қиладиган гидравлик пресслардан фойдаланилар эди. Бизнинг заводда ҳам ишлабчиқариш техникаси жуда қолоқ эди. Гидропресс цехидаги 12 та пресс катта жойни эгаллашига қарамай, уларнинг техника-иқтисодий кўрсаткичи ҳаддан ташқари паст бўлиб, кўп ишчи кучини талаб этар ҳамда тез-тез бузилиб турар эди. Цехда ишлабчиқариш технологияси қолоқ, санитария-гигиена ва меҳнат хавфсизлиги бир қадар ёмон аҳволда эди.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми социалистик санбатимизнинг бошқа соҳаларидаги сингари ёғ саноатидаги жиддий камчиликларни ҳам очиб ташлади. Марказий Комитет машинасозларимиз ёғ саноатига энг янги, ихчам, мукаммал, узлуксиз ишлайдиган машина ва механизмлар яратган бўлишларига қарамай бу янги техникадан фойдаланилмаётганлигини жуда тўғри кўрсатиб берди. Пленум министрликлар ва бошқармаларнинг раҳбарлари, корхона директорлари олдига ишлаб турган завод-фабрикаларни янги техника асосида реконструкция қилиш — эскирган ускуналарни иш унуми юксакроқ бўлган янги ускуналар блан олмаштириш вазифасини қўйди. Бу вазифалар КПСС XX с'езди Директивалари проектида ҳам алоҳида та'кидлаб ўтилган.

Республика Озиқ-овқат товарлари саноати министрлиги ва «Узбекрасмасло» тресги республикамиздаги ёғ саноатининг қолоқлигини ҳисобга олиб, партиямиз Марказий Комитети кўрсатмаларига амал қилган ҳолда Каган, Янгийўл ва бошқа ёғ заводларини реконструкция қилишга қарор қилди. Заводимизни, асосан гидравлик пресс цехини реконструкция қилиш учун 2 миллион сўмга яқин маблағ ажратилди. Бу маблағ янги машиналар олиш ва уларни монтаж қилиш, ишлабчиқариш маданиятини ошириш, цехнинг санитария-гигиена аҳволини яхшилаш учун сарфланади. Мавжуд 12 та гидравлик пресс ўрнига «МП-21» маркали 6 та шнек пресс ўрнатилади. Бу янги машина чигитдан ёғни узлуксиз равишда сиқиб олади. Чигитни етилтириб, шнек прессга яримфабрикат ҳолида тайёрлаб берадиган 2 та жировник машина монтаж қилинади. Бу янги агрегат шнек пресслардан олинган ёғни оқлашда ҳам қулайлик туғдиради.

Янги машина ва механизмларнинг ўрнатилиши илғор прогрессив технологияни қўлланишга имкон беради. Цех тўла реконструкция қилинса, 50 процент ишчи кучи тежалади, меҳнат унумдорлигини эса ўтган йилдагига нисбатан 3,5 баравар ошириш та'минланади.

Янги ўрнатиладиган «МП-21» шнек прессининг афзаллиги шундаки, бу агрегат чигитдан ёғ ажратиш процессида аввалги гидравлик пресс сингари дефицит ва қиммат турадиган прессукно талаб қилмайди, кунжарада эса ёғни 7,6 процент ўрнига 6,4 процент қолдиради. Бу машина гидравлик прессга нисбатан йилига камида иккиярим миллион сўмлик маблағни иқтисод қилиш имкониятини беради.

Булардан ташқари, цех бўйича ягона, умумий пульт бошқармаси қурилиб, кўп миқдорда электр энергияси ва унга сарфланадиган маблағ тежаб қолинади. Умуман цех тўла-тўкис реконструкция қилингач, шу цехнинг ўзи йилига давлатнинг 3 миллион сўмлик маблағини тежашни та'минлайди. Бундан ташқари ишлабчиқариш маданияти анча ошади, иш процесслари енгиллашади, санитария ва гигиена аҳволи ҳамда меҳнат муҳофазаси яхшиланади.

Бу тадбирларнинг амалга оширилиши КПСС XX с'езди Директивалари проектида ёғ саноати ходимлари олдига қўйилган улуғвор вазифаларни муваффақият блан бажаришимизга катта имкониятлар яратиб беради. Бу ишнинг ғоят муҳимлигини яхши сезган коллективимиз бу соҳадаги ишни бошлаб юборишга астойдил киришди. Шу йилнинг 3 январидан бошлаб гидропресс цехида иш тўхтатилиб, ускуналарни демонтаж қилишга киришдик.

Инженерлардан Н. Криворучко, М. Васильева, С. Палишчук ва ёш инженер А. Султонов ўртоқлар бош инженер П. Т. Бегдаш раҳбарлигида зўр ғайрат ва ташаббускорлик кўрсатиб ишлаб, реконструкция қилиш проектини белгиланган муддатдан анча олдин тугалладилар. Эски машиналарни демонтаж қилиш графиклари ишлаб чиқилди. Ҳозир бу графикни муваффақиятли равишда бажариш учун ўзаро мусобақа тобора қизғин тус олмоқда. Бош техник И. Осин бошчилигида ишлаётган демонтажчилар кундалик ва ҳафталик графикни систематик равишда ошириб бажармоқдалар. Жонкуяр бригада бошлиғи А. Белоусов монтаж ишларини бошлаб юборди. Бригада а'золари кундалик графикни 180 процентдан бажариб, ўз зиммаларига юклатилган топшириқни муддатидан анча олдин тугатиш учун астойдил курашмоқдалар. Шунингдек, ўртоқ В. Чуриков бошчилигидаги электр ускуналарини монтаж қилучи бригада ҳам декада ва ойлик планни 200-210 процентга етказиб адо этмоқда.

Завод коллективи мамлакатимиз пойтахти ва Москва область илғор корхоналарининг олтинчи бешйилликнинг биринчи йили — 1956 йил давлат планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани қизитиб юбориш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаб, корхонани реконструкция қилиш топшириғини муддатидан бир ой олдин тугаллаш, КПСС XX с'езди очилиш кунигача қўшимча равишда 100 тонна ёғ ишлаб бериш мажбуриятини олди. Меҳнатсевар коллективимиз бу шарафли мажбуриятни тўла-тўкис бажариш учун барча резервларни ишга солаётир. Заводда реконструкция ишларини жадал сур'атда олиб бориш блан бирга ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш сур'ати ҳам тобора оширилмоқда. Экспеллер цехида янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш натижасида январь ойи плани бир ҳафта олдин бажарилди. Ҳозир бу илғор коллектив февраль ойининг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот бермоқда.

А. МАЖИДОВ,
Янгийўл ёғ заводининг инженери.

Суратда: ўртоқ Восиқ Ҳайдаров «Золотой ключ» ириси тайёрловчи машина ишини кузатмоқда. В. Салов фотоси.

Кондитер молларини янада кўпайтирамиз

Ўтган йили ма'мурият мени Москвадаги илғор корхоналар тажрибасини ўрганиб келиш учун юборди. Мен у ерда Бабаев номли, «Рот Фронт», «Ударница», Марат номли, «Большевик» ва «Красний Октябрь» кондитер фабрикаларида бўлдим. Бу фабрикаларда конфет, шоколад ва карамель маҳсулотлари ишлаб чиқариш соҳасида москвалилар эришган энг сўнгги ютуқлар блан танишдим. Кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқаришда қўлланилаётган энг янги техника, прогрессив технология ва ишлабчиқаришни ташкил этишнинг рационал методларини бирярим ой мобайнида ўзлаштирдим. Тошкентга қайтиб келгач, у ердан олган ўз таассуротларим ва ўрганган янгиликларимни фабрика коллективига сўзлаб бердим.

КПСС XX с'ездининг олтинчи бешйиллик план юзасидан Директивалари проектида саноатнинг ҳамма тармоқларида техникани янада тараққий эттиришга алоҳида э'тибор берилган. Фабрика коллективи Директивалар проектида озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш тўғрисида берилган кўрсатмага амал қилиб, ишлабчиқариш процессларини автоматлаштириш учун астойдил курашмоқда. Олтинчи бешйиллик бизнинг фабрика учун қўл меҳнатини тамомила тугатиш ва деярли ҳамма участкаларда автоматизацияга кўчиш бешйиллиги бўлади. Бунга эришиш учун ҳозирдан бошлабоқ зўр ғайрат блан ишга киришдик. Шакар — қиёмдан конфет тайёрлашда поток линия ўрнатмоқдамиз. Бу линия март ойида ишга туширилади. Уралган карамель ишлаб чиқаришда автоматлаштирилган узлуксиз поток линияси август ойида ишга туширилади. Булардан ташқари ҳозиргига қараганда икки ҳисса катта пар қозони ўрнатамиз. Ёзгача хомаш'ё ва тайёр маҳсулотларни ортиш ва тушириш ишлари механизациялаштирилади. Бунинг учун яқинда етарли миқдорда автокран, автопогрузчик ва транспортёрлар олдик.

Фабриканинг меҳнатсевар ишчилари ўз олдиларига қўйилаётган вазифаларни муваффақият блан бажариш учун ҳамма имкониятларни ишга солмоқдалар. Улар с'ездолди мусобақасини кун сайин қизитиб, ҳар куни пландан ташқари бирнеча тонналаб сифатли кондитер маҳсулотлари тайёрламоқдалар.

ВОСИҚ ҲАЙДАРОВ,
Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг ишлабчиқариш бошлиғи.

ГРАФИК ОРТИҒИ БЛАН БАЖАРИЛМОҚДА

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигига қарашли Тошкент стелька-картон фабрикасининг илғор ишчиларидан Подгузов, Самарина, Золникова, Длиномётов, Тожиев, Аҳмедов ўртоқлар шу кунларда смена нормаларини 170—200 процентдан ошириб бажармоқдалар. Бундай ишчилар фабрикада кўплаб топилади. Картон цехидаги А. Иванов бошчилигидаги бригада а'золари 1955 йили бутун йил давомида доимо а'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарганликлари учун СССР Енгил саноат министрлиги томонидан «А'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи бригада» деган шарафли унвонни олишга муваффақ бўлдилар.

Мана шундай кишиларнинг фидокорона меҳнати натижасида фабриканинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари тобора кўтарилиб бормоқда. Январь ойи планини муддатидан бирнеча кун олдин бажарган илғор коллектив шу кунларда графикда белгиланганидан ташқари кўплаб маҳсулот бермоқда. КПСС XX с'езди шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган стелька-картончилар коллективи янги бешйилликнинг биринчи йили—1956 йил топшириғини муддатидан илгари бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

☆

Янги корхоналар

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956—1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'езди Директивалари проектида ишлабчиқариш кучларини тўғри жойлаштириш асосида иттифоқчи республикалар халқ хўжалигини тўхтовсиз ривожлантиришнинг аниқ йўллари белгилаб берилган.

Олтинчи бешйилликда республикамизда кўпгина янги озиқ-овқат ва енгил саноат корхоналари қурилади. Жумладан, Наманганда пиллакашлик фабрикаси, кўн заводи ва сун'ий тери ишлаб чиқарадиган завод, пойафзал фабрикаси, 3 та тикувчилик фабрикаси, 2 та консерва заводи, Қарши шаҳрида музхонали қушхона, Бекобод, Чирчиқ ва Тошкент шаҳарларида гўшт комбинатлари, Қорабайла оролида ва Хўжайлида балиқ заводлари ҳамда бошқа бирқанча корхоналар қурилади.

Маҳаллий ва кооператив саноат корхоналари халқ исте'мол товарлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтирадилар. Масалан, мебель ишлаб чиқариш 2 баравар, кроватьлар ишлаб чиқариш 70 процент, чинни ва сирланган идиш-товоқлар ишлаб чиқариш 2 баравар кўпайтирилади.

Суратда: Нина Шутова ва Марьям Ҳайдарова ўртоқлар ишлабчиқаришда эришган муваффақиятлари блан бир-бирларини табрикламоқдалар. В. Салов фотоси.

Улар гурунглашиб, катта асфальт кўчага чиққанларида соат учдан сал ошган эди. Саҳий қуёш мовий кўкдан илиқ нурини сочиб турипти. Тротуарда одам эрталаб ёки кечқурундагидек эмас, анча сийрак. Кечаси ёққан ёмғир ҳавони мусаффо қилиб қўйган эди. Қизлар тўйиб-тўйиб нафас олишарди. Табиат қўлтуқлашганча сумкаларини ўйнатиб келаётган ҳар икки қизнинг дилини қитиқларди. Уларнинг ўзаро гаплари баҳорга қандай кийимлар кийиш, бир хонада яшовчи 8 қизнинг бир хилда кийим қилишини уюштиришдан бошланиб, ишлабчиқаришга — комбинат, фабрика, цех ҳаётига бориб тақалди. Буни суҳбатдошларнинг ўзлари ҳам сезмай қолишди.

— Биласанми Нина? — юз-кўзи жиддий тус олган Марьям ички тўлқин блан сўзлайбошлади. Унинг бундай ҳолатини, ҳозиргидай оҳангда гапиришини Нина жуда кам кўрганди. Биринчи марта у, комсомол сафига қабул қилиш тўғрисида берган аризаси комсомол мажлисида кўриладиган куни худди шундай жиддий, ҳарбир сўзга алоҳида урғу бериб гапирган эди. Дугонасининг муҳим бир гап айтмоқчилигини сезгандай, Нина унинг юзига бир қараб қўйди ва қадамини секинлатиб унинг нима дейишини кутди. — Кейинги вақтларда мен сендан орқада қолиб кетаяпман. Нега шундай бўлаётганини ўзим ҳам билмайман.

Ҳаёжони зўрайганидан бўлса керак Марьям сўзида давом этолмай қолди. У ҳозир сирдош дўстининг олдида юрагидаги гапларнинг ҳамма, ҳаммасини айтгиси, ўзидан ўпкалаб аччиқ-аччиқ сўзларни гапиргиси келарди. Афсуски ҳозир кўнглидаги дардини тўла ёзолмади. Лекин унинг шу пайтидаги ҳолатини жуда яхши сезиб, уни чуқур ҳис қилиб турган Нина учун ортиқча гапнинг кераги ҳам йўқ эди.

— Нега шундай бўлаётганини ўзинг ўрганиб кўрдингми, мастер ёрдамчисидан сўрадингми?

— Ўзимча кўп ўйладим, отривкачи, зарядкачилар блан ҳам, Севостьянов блан ҳам маслаҳатлашиб кўрдим. Сабаби нимада эканлигини билолмай турибмиз. Сен бўлсанг мусобақадошим бўлатуриб парвойи-палагингга келтирмайсан.

Нина ўз дугонасининг иш кўрсаткичлари тобора орқага кетаётганлигида ўзи ҳам айбдор эканлигини чуқур ҳис қилиб, аниқ тушунгач, жуда ноқулай аҳволга тушиб қолди.

— Тўғри, мен бепарволик қилибман, — деб иқрор бўлди у. — Қани шу бугун иккаламиз биргаликда бир синчиклаб ўрганайликчи, шунда ҳам сабабларни тополмасак, сўнг хронометраж қиламиз.

Дўстининг бу сўзларидан кўнгли анча кўтарилган Марьям бироз юришгач, ўнг кўзини билинар-билинмас қисиб, узоққа тикилганча, худди монолог ўқиётгандек:

— Нина, станокларинг шай, шерикларинг чарчаш нималигини билмайдиган қизлар бўлса-да тинмай ишлайверсанг, кўрсаткичларинг доим юқори бўлса. Партия ҳам, ҳукумат ҳам, халқ ҳам шуни талаб қилаяпти-да...

Улар шу истак, шу ҳаяжон блан фабрикага кириб келдилар. Фартукларини кийиб, станоклар олдига борганларида биринчи сменанинг иши тугашига ярим соат вақт бор эди. Нина Марьям блан бирга у ишлайдиган участкага борди ва унга қарашли 24 станокни олисдан кузатабошлади. Жадал сур'ат блан салобатли овоз чиқариб ишлаётган тўқув станоклари ҳаракатини синчиклаб кузатаркан, Нина машиналарда айб йўқ, деган қарорга келди. Сўнг Марьям блан биргаликда машиналарни навбатма-навбат бир нафас ишлан тўхтатиб силкитиб кўрди. Ламельний аппаратни, мокиларни кўздан кечирди — ҳаммаси жойида. Нина смена иши тугашига 15 минут қолганида ишингга муваффақият тилайман, деган ма'нода Марьямнинг елкасига қоқиб, ўз сменадошидан ишни қабул қилиб олиш учун шошилиб, қўшни участкага томон кетди.

... Иккинчи сменада иш бошланди. Нина ишни жўнаштириб юборгач, белгиланган маршрут бўйича ҳарбир станок ҳаракатини зийраклик блан кузатиб айланиб юраркан ора-чора Марьямнинг олдига ғириллаб бориб-келиб турди. Бундан ташқари у, ўз участкасида юрганида ҳам дугонасининг ҳаракатини вақти-вақти блан кузатиб борди. Орадан икки соатча ўтгач, Нина Марьямни четга чақирди. Бирор хабар эшитишга шошилган Марьям Нинани жиддий қарши олди.

— Айб нималигини билмайман дейсиз, Олейний маршрутни йиғиштириб қўйибсиз-ку, яхши қиз—деди у қат'ият блан.— Икки соатдан бери кузатаман, дуч келган томонга югурасан. Бундай аҳволда иш унуми қандай қилиб ошсин?! Ундан кейин ип улашга кўп вақт сарфлаяпсан.

Шу пайт Нинанинг участкасидаги бир станок ҳаракатдан тўхтаб қолди. Асосий гапни айтиб бўлган Нина ўша томонга югуриб кетди. Марьям дугонасининг орқасидан бироз қараб тургач, ўз иш жойи томон юрди. Энди у узилган ипни улашга, станоклар атрофини айланиш маршрутига алоҳида э'тибор берабошлади. Иш аввалгидан яхши борарди.

... Смена иши тугагач, Нина фабрика эшигидан чиқар-чиқмас дўстидан бугунги натижасини сўради.

— Ҳар кунгидан кўп, лекин сеникидан оз,—деди табассум блан Марьям.—Раҳмат сенга Нина — у, дўстининг қўлини қисди.

...Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг кўп сонли коллективи КПСС XX с'езди Директивалари проектида социалистик саноатимизни янада ривожлантириш тўғрисидаги чақириқдан руҳланиб, зўр ғайрат блан ишламоқдалар. Фабрикалар, цехлар, участкалар, комплектлар ўртасида коллектив ва индивидуал мусобақа кун сайин авж олмоқда. Биринчи тўқимачилик фабрикаси учинчи цехининг тўқувчилари Нина Шутова ва Марьям Ҳайдарова ҳам ана шу кўпмингли коллективнинг актив а'золаридан. Комбинатда биргаликда ўтказилган олти йиллик ҳаёт жамбулли рус қизи Нина блан андижонли Марьямни дўстлаштирди. Ҳар икки дўст олтинчи бешйилликда нуқул биринчи сортли маҳсулот бериш блан бирга декада ва ойлик нормани доим 110 процентдан ошириб бажаришга аҳдлашиб ишламоқдалар.

З. ИСРОИЛОВ.

ПОЙАФЗАЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЯНАДА КЎПАЙДИ

Чирчиқ пойафзал фабрикасининг коллективи олтинчи бешйиллик план Директивалари проектидан ғоят руҳланиб, иш сур'атини кун сайин оширмоқдалар. Корхона ишчиларининг фидокорона меҳнати натижасида февраль ойининг биринчи декадасидаёқ планга қўшимча равишда 50 минг сўмлик юқори сифатли пойафзал ишлаб чиқарилди.

КПСС XX с'езди шарафига бошланган мусобақада 3-нчи цех коллективи олдинда бормоқда. Бу цехда февраль ойининг ўн кунлик топшириғи муддатидан бирнеча кун олдин бажарилиб, пландан ташқари 950 жуфт оёқ кийими тайёрланди.

Фабрика ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари олтинчи бешйиллик мобайнида корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 60—70 процент миқдорида кўпайтириш тадбирларини ишлаб чиқмоқдалар. Янги тикув цехи қуриш, асосий цехларни илғор техника блан қуроллантириш, ҳамма иш процессларига прогрессив технологияни жорий этиш каби масалаларга корхона коллективи алоҳида э'тибор бермоқда.

☆

Меҳнаткашлар учун

Янги бешйилликда оғир саноатни устун даражада ривожлантириш базасида халқ хўжалигининг барча тармоқларини, шу жумладан енгил ва озиқ-овқат саноатини янада юксалтириш кўзда тутилади. Республикамизда халқ исте'мол қиладиган саноат ва озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқаришни олтинчи бешйилликда иттифоқ-республика саноатида: ипак-газламалар бўйича 39 процент, кийим-кечаклар бўйича 44 процент, пойафзал бўйича бир ярим баравар, устки трикотаж бўйича қарийб 2 баравар, консервалар бўйича 1,5 баравар, гўшт маҳсулотлари бўйича 71 процент, кондитер буюмлар бўйича 62 процент, мол ёғи бўйича 45 процент, сут маҳсулотлари бўйича 2,4 баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Шунингдек, йилига 220 минг тонна пахта толаси ишлаб чиқарадиган 13 та янги пахта заводи қурилиб, ишга туширилади. Шаббоз, Денов районларида қурилаётган ёғ заводларининг ва Янгийўл районидаги 2-нчи ёғ заводининг ишга туширилиши, мавжуд заводларни реконструкция қилиниб бўлиши натижасида ёғ заводларининг қуввати 1960 йилгача анча ошади, бу эса йилига қўшимча равишда 450 минг тоннадан ортиқ чигитни қайта ишлаш имконини беради.

ИЛҒОР КОЛХОЗЛАР ТАЖРИБАСИДАН

КАТТА ЙЎЛ

«Ленин йўли» колхози Ўртачирчиқ районидаги энг йирик ва юқорихосилли колхоз. Ўтган йили бу колхозда 1625 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 27,5 центнердан ҳосил олиниб, пахта тайёрлаш плани 103,5 процент бажарилди. Биз шу колхознинг раиси ўртоқ Э. Усмонов блан суҳбатлашдик.

— 1954 йилда колхоз бўйича ўртоқ Элчиев бошлиқ бригадагина пахта тайёрлаш планини бажарипти, қолган 18 бригаданинг биронтаси ҳам планни тўлдираолмапти. нега шундай бўлиб қолди экан...

— Бунинг «сири» бор, — деди раис ўйчан қиёфада ва бирдам ўтгач, сўзида давом этди: — «Сири» шуки, ўша йили ҳамма бригадаларимизда қатор оралари 70 сантиметрли қилиб чигит экилган, лекин биргина ўртоқ Элчиев бошлиқ бригаданинг 75 гектар ерига биринчи марта торқаторлаб чигит экилган эди. 1954 йилда об-ҳаво ноқулай келди — баҳорда кўп ёғингарчилик бўлди, ёзда ғўзаларни тўл урди. Кузда яна ёғингарчилик эрта бошланди. Бу ноқулай шароитда кўп бригадаларимиз пахта тайёрлаш планини кўп деганда 88 процентдан ига етказдилар, холос. Бирқанча бригадаларимизда пахта плани 72 — 73 процент ўртасида бўлди, лекин торқаторлаб чигит экилган ўртоқ Элчиев бошлиқ бригадада аҳвол бундай бўлмади. Бу бригадада пахта тайёрлаш плани 104,7 процент бажарилди. Ҳар гектар ердан 28,2 центнердан ҳосил олинди. Шунинг учун колхозда ўша йили «Элчиев торқаторлаб чигит экиб, ютиб чиқди. бу усул дуруст экан», деган гап тарқалди. Ҳамма унинг иши блан қизиқиб танишабошлади. Бу воқиа колхоз правление а'золарини ана шу тўғрида жиддий ўйлашга мажбур этди.

— Пахтакор республикаларнинг Тошкентда бўлиб ўтган кенгашидан сўнг колхозда қандай ишлар қилинди ва қандай натижаларга эришилди?

— Бу кенгаш Мурожаатида барча колхозларни торқаторлаб ва квадрат-уялаб чигит экишга, шу йўл блан пахта тайёрлаш планини тўла бажаришга чақирилган эди. Ма'лумки, айрим колхозлар планни бажарсалар ҳам, аммо шундай колхозларда ҳам план бажармаган бригада ва звенолар топилади. Бирхил шароитда бўлган қўшни бригадаларнинг бири планни ошириб бажарса, иккинчиси планда кўрсатилганидан кам ҳосил олади. Колхоз раҳбарлари бунга э'тибор бермайдилар. сабабини ўрганмайдилар. Кенгаш мана шу ҳолатни қаттиқ қоралади. Ҳамма ерда планни бажаришга эришиш учун баравар кураш олиб боришга чақирди. Шунинг учун биз 1955 йилда торқаторлаб, шунингдек квадрат-уялаб чигит экишни катта майдонларда жорий этиш учун, шу блан ҳарбир бригада ва звенонинг ҳам пахта тайёрлаш планини тўла бажаришини та'минлаш учун кураш олиб бордик.

Бу вазифаларни амалга ошириш мақсадида 1625 гектар ернинг ҳаммасига торқаторлаб, квадрат-уялаб чигит экилди, шу жумладан 800 гектар пахта майдонидаги ғўза кўндалангига қирқилиб, икки томонга қараб ишлашга мослаштирилди. Ана шундай ерлардаги ғўза кўндалангига икки марта культивация қилинди.

Колхозда янги, прогрессив методнинг жорий қилиниши, механизмлардан кенг миқ'ёсда фойдаланиш, колхозчилар қўл меҳнатини анча камайтириш, меҳнат кунларини тежаш, ғўзани қулай агротехника муддатларида парвариш қилиш имкониятини берди. Бу метод муваффақиятли амалга оширилгани учун ўтган йили колхозимиздаги 19 та бригада ва 108 та звенонинг ҳаммаси пахта тайёрлаш планини тўла ва ошириб бажариб, бирхилда яхши натижаларга эришилди. Пахта етиштиришда янги, прогрессив методни усталик блан қўллаган ва бу методнинг барча талабларига тўла амал қилган ўртоқ Холматов бошлиқ бригадада ҳар гектар ердан 1954 йилга нисбатан 6,6 центнер, Бекназаров бошлиқ бригадада 5,6 центнер, Мирзаев бошлиқ бригадада 4 центнер, Бекзоқов бошлиқ бригадада 6,7 центнердан ошириб пахта ҳосили олинди. Талаббой Сиддиқов бошлиқ звенонинг квадрат-уялаб чигит экилган ерларидан 52 центнердан, Дўсбой Қўшимов бошлиқ звенода эса 44 центнер ўрнига 55 центнердан ҳосил олинди.

Ўтган йили янги усулни жорий қилганимиз туфайли кўп меҳнат куни тежалди. Меҳнат кунининг қадри ошди. Жумладан Холматов, Бердиқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда 1954 йилда ҳарбир центнер пахта учун 11 — 11,5 тадан меҳнат куни, Бекназаров бошлиқ бригадала 13 тадан меҳнат куни сарфланган бўлса, 1955 йилда бу бригадаларда 1 центнер пахта учун 7—7,5 тадан меҳнат куни сарф қилинди. Бир гектар ердан ҳосил олиш учун 1954 йилга нисбатан бу бригадалар 36 — 110 тадан меҳнат куни кам сарфладилар. Колхоз бўйича 1954 йилга нисбатан 1 центнер пахта учун 2,92 меҳнат куни, бир гектар ер учун 24 тадан меҳнат куни кам сарф қилинди.

Колхоз хўжалигининг барча тормоқлари бўйича план бажарилгани, айниқса пахтачиликда кўплаб меҳнатнинг тежаб қолинганлиги ва ҳосилнинг мўл бўлиши туфайли 1955 йилда 16 миллион 651 минг сўм даромад олинди. 1954 йилга нисбатан даромад 3 миллион 251 минг сўм кўпайди.

— Колхозчиларнинг оладиган даромадлари ҳақида бирор мисол кўрсатсангиз?

— Мисол учун Дўсбой Қўшимов блан Талаббой Сиддиқовни кўрсатиш мумкин. Ўртоқ Қўшимов ўтган йилги меҳнати учун 17664 сўм пул ва 1842 килограмм ғалла, Талаббой Сиддиқов бир қизи блан ишлаган меҳнати учун 28902 сўм пул, 2880 килограмм ғалла олади.

Пахтачиликдагина эмас, чорвачиликда ишлаган колхозчиларнинг даромадлари ҳам чакки бўлмади. Жумладан сигир соғучи Х. Зиннатуллина 12 бош сигирнинг ҳарбиридан 1761 литрдан сут соғиб олди, жам'и 21357 литр сут соғиб, 1032 меҳнат куни ишлади. У, шу меҳнати учун даромад тақсимотида 13209 сўм пул ва 2476 килограмм ғалла олади.

Янги усулни қўллаш натижасида колхозчилар бу соҳада катта тажриба орттириб, деҳқончилик маданияти учун курашадиган бўлиб қолдилар. Кекса звено бошлиғи Талаббой ота янги методнинг устаси ҳисобланади. Шу ерда ўтирган Талаббой ота Сиддиқов раисга қараб кулимсиради.

— Жуда ошириб юбордингиз, раис, — деди у ва — квадрат қилиб чигит экишда гап кўп экан. — деб қўшиб қўйди.

Талаббой ота шу гапларни айтди-ю, раисга бир қаради. Бироз жимликдан кейин у яна гапга киришди.

— Квадрат қилиб чигит экилса, ғўзалар қатқалоққа бўй бермайди, ғуж бўлиб унган ғўзалар қатқалоқни ёриб чиқади, культиватор тишлари тўрт томондан юмшатиб бергач, бегона ўт ҳам кам бўларкан, ғўза қониб сув ичаркан...

— Чигит квадрат қилиб экилмаган йилларда ҳосил қанақа бўларди?

— Мен бошлиқ звено 1951 йилда ҳар гектар ердан 34 центнердан ҳосил олган эди. Бундан илгари ҳосил бунчалик кўп бўлган эмас. Ўтган йили эса чигит квадрат-уялаб экилган 10 гектар ернинг ҳар гектаридан 52 центнердан ҳосил олдик, қолган ерларимиздан 32 центнердан ҳосил етиштирдик, холос.

Кекса пахтакор квадратнинг афзалликлари тўғрисида мамнуният блан узоқ сўзлади. У, ўз звеносида бу йил ҳам шу метод асосида чигит экажагини айтди.

— Ўртоқ Усмонов, колхоз хўжалигининг бошқа тормоқларида аҳвол қандай? Пиллачилик, чорвачилик планлари бажарилдими? Ўтган йили колхозда яна қандай янгиликлар бўлди?

— Фаровонлик бўлгандан кейин ҳар-хил орзу-ҳаваслар ҳам кўпаяверади. Ўтган йили катта ва кўркам клуб қурдик. Мактаб ва туғруқхона, ёзлик, қишлик сигирхона, бузоқхона бинолари барпо этилди. Клубда ҳозир колхоз радиоузели ишлаб турипти. Бу радиоузел 460 точкага эга. Шунингдек ўтган йили қилган катта ишларимиздан бири 865 минг сўм сарфлаб, колхозчиларнинг хонадонларини, колхоз биноларини электрлаштириш тадбирларини кўрдик. Ҳозир симлар тортиб қўйилди. Подстанция қурилди. Яқинда ҳамма уйларимиз, сигирхона, отхона, правление биноларида Ильич чироқлари порлайди. Янги клубимиз яна ҳам кўркам бўлади. Биз шу клубда 1955 йил якунларини ҳозир айтган гапларимизни кенг миқ'ёсда муҳокама қиламиз. Янги, прогрессив метод туфайли эришган ютуқларимизни якунлаймиз. Камчиликларимизни аниқлаб, янги режалар тузамиз.

Суҳбат узоқ давом этди. Бу ерда ўтирган бригада, звено бошлиқлари, тракторчилар янги, прогрессив методда пахта етиштириш колхоз хўжалигини тобора мустаҳкамлашда, дала ишларининг белгиланган вақтда ўтказишда жуда фойдали эканлиги тўғрисида сўзлашдилар. Мен ана шу қизғин суҳбатдан ғоят руҳланган, деҳқончиликдаги анча-мунча «сир»ни билиб олган ҳолда қайтдим. Йўлда ўйлаб борардим: янги, прогрессив методнинг жорий этилиши колхоз ҳаётида ўзига хос революция бўлди. Пахтадан мўл ҳосил олиш учун кенг ва порлоқ йўл очиб берди. Ўтган йили яхши самараларга эришган колхозлар энди мана шу катта йўлга томон дадил қадам ташлаб бормоқдалар.

Б. ХАЛИЛОВ.

Қорасув районидаги «Коминтерн» колхозининг парник хўжалигида кўкламги дала ишларига қизғин тайёргарлик кетаётир. **Суратда:** машинада тупроқ-чиринди тувакчалар тайёрланмоқда.

Ҳ. Ҳайитмуҳамедов фотоси.
(Ўз ТАГ фотохроникаси).

Меҳнат кунларига табақалаштириб ҳақ тўлаш

ЭСКИТОШКЕНТ, (ЎзТАГ). Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов раислик қилаётган Каганович номли қишлоқ хўжалик артели (Октябрь райони) ўтган йилдаги иш натижалари бўйича колхозчилар блан узил-кесил ҳисоб-китоб қилишга киришди. Колхоз а'золари умумий мажлисининг қарорига мувофиқ, бу ерда меҳнатга ҳақ тўлаш системасига ба'зи ўзгартишлар киритилди. Илгари далачилик бригадаларининг раҳбарларига бир ойда 45 меҳнат куни ёзилар эди, шу вақт ичида эса оддий колхозчилар 70—80 тадан меҳнат куни ишлар эдилар. Колхоз кадрлари ўрта звеносининг моддий манфаатдорлигини оширмоқ учун ҳозирги вақтда бригада раҳбарларига бир ойда 60 тадан меҳнат куни ёзилмоқда. Бу меҳнат кунлари бригадага беркитиб берилган ер участкасининг катталигига қараб эмас, балки бригада томонидан бажарилган ишнинг ҳажмига қараб ва ялпи йиғиб олинган ҳосилга қараб ёзилади.

Меҳнат кунларига табақалаштириб ҳақ тўлаш жорий қилинган. Масалан, агар бир колхозчига бутун йил давомида 350 меҳнат куни ёзилган бўлса, у шу меҳнат кунларининг ҳарбири учун 15 сўмдан пул олади. Агар 600—700 меҳнат куни ёзилган бўлса, бу меҳнат кунларининг ҳарбири учун 20 сўмдан пул тўланади.

Пахтакорларга бундай система блан ҳақ тўлаш методи Киров номли, Молотов номли колхозларда ва райондаги бошқа бирқанча қишлоқ хўжалик артелларида ҳам қўлланилмоқда.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК АВИАЦИЯСИНИНГ ҚИШ ДАВРИДАГИ ИШЛАРИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик авиациясининг бўлинмалари кунларнинг яхши келаётганлигидан фойдаланиб, дала ишларини бажаришга киришдилар.

Бедаларни самолётлар ёрдами блан озиқлантириш иши биринчи марта кенг миқ'ёсда ўтказилмоқда. Биргина Тошкент областида беш минг гектардан ортиқ майдондаги бедалар озиқлантирилади. Авиаторлар шу яқин кунлар ичида Қизилқум яйловларига минерал ўғитлар сепабошлайдилар.

Колхоз правлениесининг иши қониқарсиз топилди

Областимиз колхозларида йиллик ҳисобот мажлислари ўтказилмоқда. Колхоз правлениелари ўтган қишлоқ хўжалик йилида қилинган иш ҳақида ҳисобот бермоқдалар. Колхозчилар хўжаликда эришилган ютуқларни якунлаб, амалий ишда йўл қўйилган жиддий камчиликларни ўз-ўзини танқид асосида дадиллик блан очиб ташламоқдалар.

Яқинда Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз а'золарининг йиллик ҳисобот мажлиси бўлиб ўтди. Колхоз раиси ўртоқ Тўлаган Расулев правлениенинг 1955 йилда қилган ишлари тўғрисида ҳисобот берди.

Охунбобоев номли колхоз бундан 3 — 4 йил илгари анча илғор колхоз ҳисобланар эди. Колхозда ҳар гектаридан 33 центнергача пахта, 20—25 тоннадан картошка-сабзавот етиштирилиб келинган бўлса, кейинги 3 йил ичида ҳосил жуда камайиб кетди. Шундай бўлишига қарамасдан, колхоз раиси ўртоқ Расулев бирмунча ютуққа эришдик, деб правлениенинг ёмон ишини яхши қилиб кўрсатишга уриниб кўрди. Лекин колхозчилар правление ишидаги жиддий камчиликларни дадиллик блан очиб ташладилар.

Колхозда ўтган йили 701 гектар ерга картошка, сабзавот, полиз ва бошқа экинлар экилди. Колхоз правлениеси прогрессив методларни қўллашга э'тибор бермади. Агротехника қоидаларининг қўпол равишда бузилишига йўл қўйилди. Масалан, картошка экиш муддатлари кечиктириб юборилди. Картошка уруғлиги тўғри сақланмай, чириб, унучанлигини камайтириб қўйди. Иссиқ тупроққа экилган картошка 20 кунлаб суғорилмай қаттиқ уринтирилиши сабабли ҳосил плани бажарилмаган. Колхозда 134 гектар майдоннинг ҳар гектарига 1700 килограммдан ёки ҳаммаси бўлиб 364 тонна уруғ сарфлаб, бунинг бадалига бор-йўғи 300 тонна ҳосил олинган, холос. Т. Мирпўлатов бошлиқ бригадада эса 9,25 гектар ерга 32 тоннадан кўпроқ уруғ экилиб, бунинг бадалига фақат 2,5 тонна картошка етиштирилган.

Колхоз раиси ўртоқ Расулев ҳамма айбни картошканинг квадрат-уялаб экилганига қўйишгача бориб етди. Ҳолбуки, квадрат-уялаб картошка экван ўртоқ Йўлдош Эшонов бошлиқ бригада а'золари ҳар гектаридан 22,5 тоннадан ҳосил олганлар.

Колхозда 20 гектар ердаги пиёз ўз жойида қолиб кетган. Колхоз правлениеси буни «20 гектар ерга нўш пиёз экилди» деб сводкада кўрсатиб келади. 92 тонна беднинг нобуд қилиниб, молга едирилган.

Колхоз раиси ўртоқ Расулев далада жуда кам бўлади. У кўп вақтини уйида, чойхонада, омборларда айланиб юриб ўтказиб, хоҳласа далага чиқади, хоҳламаса йўқ. Правление а'золари ташкилотчи эмаслар, ҳамма иш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган, меҳнат тўғри ташкил этилмаган. Бунинг натижасида колхозда меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Кўпгина коммунистлар ишлабчиқаришда бевосита қатнашмайдилар. Колхоз активлари ва дўкон мудирларининг хотинлари далада ишламайди. Колхоз раиси ўртоқ Расулев «ёмон кўринмай», деб буларга ҳечқандай чора кўрмаган ва талаб этмаган.

Колхозга МТС ҳам тузук хизмат кўрсатмайди. Машиналардан тўла фойдаланилмайди, трактор ишларининг сифати паст. Картошка экиш, культивация қилиш каби муҳим ишлар нуқул қўл блан бажарилган. Ерлар ёмон ҳайдалиб, тупроқнинг структураси бузилган, кўпгина ерлар 8 — 9 сантиметр чуқурликдагина ҳайдалган. Аммо МТС дирекцияси рақам кетидан қувиб, ишни зўр бериб ошириб кўрсатишга ҳаракат қилган. Масалан, чизельлаш плани 300, баҳори ер ҳайдаш плани 600 ва молалаш 400 процент бажарилган, деб кўрсатилади. МТС дирекцияси шунга биноан ер ҳайдаш планини ошириб бажаргани учун колхоздан 50 минг сўм пул, 114 тонна картошка ундирган.

МТС колхозни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлашга э'тибор бермаган, аксинча, колхоздан юлишга уринган. МТСнинг битта трактори колхознинг 40 тонна сомонини 8 кунда дала четига ташиб чиқарган. Бунинг учун тракторчига 320, бригада механигига 120, унинг ёрдамчисига 110, учётчига 100 меҳнат куни ёзилган. Бу «хизмат» эвазига МТС колхоздан 1300 литр сут натура ундирган.

Ишлабчиқариш планининг бажарилмагани, ҳосил кам олингани натижасида колхоз даромади камайиб кетди. Сметада мўлжалланган 2 миллион 662 минг 836 сўм ўрнига, 1 миллион 957 минг 725 сўм даромад олинди. Даромад 1954 йилга нисбатан ўтган йил қарийб ярим миллион камайиб кетди. Ортиқча харажатлар кўпайиб, колхозчилар меҳнат кунининг қиймати камайди.

Колхоз правлениеси меҳнатни ташкил этиш, кадрларни ўстириш, уларни жой-жойига тўғри қўйишга, илғорларни рағбатлантиришга э'тибор бермаган. Хотин-қизларнинг унумли ишлаши учун қулай шароит яратилмаган, аксинча улар жамоат ишларидан четлатилган. Бригада бошлиғи ўртоқ М. Яҳ'ёева ишлабчиқариш планини ортиғи блан бажаргани ҳолда, «ишни эплайолмади» деб бўшатилган. Ваҳоланки ишлабчиқариш планини атиги 39 процент бажарган Жўра Жумабеков «яхши бригада» деб рағбатлантирилган. Кўп йиллаб ишлаб келган табельчи Абдуллаева, Толиповалар ҳам сабабсиз ишдан четлатилган.

Колхозда 1956 йилги кўклам экишига тайёргарлик ишлари чидаб бўлмаслик даражада суст бораётир. Ариқ-зовурларни тозалаш плани 2 процент бажарилган. Етишмайдиган картошка, пиёз уруғи ҳалигача олинмаган. Парник ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Парниклаги карамлар кўкариб ўсиб кетаётгани ҳолда, тувакчаларга олинмаётир.

Шуни ҳам айтиш керакки, Охунбобоев номли колхознинг шундай оғир аҳволга тушиб қолишига Калинин район партия комитети, район ижроия комитети ва МТС раҳбарлари ҳам айбдордир. Жумладан кейинги 4 йилда колхоз раиси 4 марта янгиланган. Улар шу йўл блан аҳволни яхшиламоқчи бўлганлар.

Умумий йиғилиш правление ишидаги камчиликларни танқид қилиш блан бирга колхозни узил-кесил қолоқликдан чиқариш тўғрисида қимматли маслаҳатлар берди. Колхоз а'золари хўжаликни бошқараолмагани учун ўртоқ Т. Расулевни ўз вазифасидан бўшатдилар ва правлениенинг ишини қониқарсиз деб топдилар, правление янги составини сайладилар.

Колхоз а'золари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Картошка ва сабзавот етиштиришни ҳамда тайёрлашни кўпайтириш тўғрисида» деб чиқарган тарихий қарори кўрсатмаларини амалга ошириш учун астойдил меҳнат қилиб, кўклам экишига тайёргарликни кучайтириш ва катта майдонларда мўл-кўл ҳосил етиштириб, хўжаликни илғорлар даражасига етказиб олиш учун бел боғладилар.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

МТС коллективи кўклам экиш кампаниясига пухта тайёрланмоқда

Чиноз МТСининг ишчи, хизматчилари ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари кўклам экиш кампаниясини пухта тайёргарлик блан кутиб олиш мақсадида трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонтини тезроқ тугаллаш учун курашмоқдалар. Ремонт ишларида айниқса Азимов, Бўриев, Алимқулов ўртоқлар бошлиқ бригада механизаторлари ишда намуна кўрсатаётирлар. Улар кундалик графикни анча ортиғи блан бажардилар, натижада олган социалистик мажбуриятларини белгиланган муддатдан илгари адо этдилар.

МТС механизаторлари 50 та ҳайдов тракторини, 49 та «универсал»ни ремонтдан чиқариб, 69 та сеялкани 60x45, 50x50 схемасига мослаштириб, кўклам экиш кампаниясига тахт қилиб қўйдилар. Улар қолган трактор, сеялка ҳамда қишлоқ хўжалик машиналарини ҳам қисқа муддатда сифатли ремонтдан чиқаришни ўз олдиларига асосий вазифа қилиб қўйдилар.

С. ҲАМРОЕВ.

Тошкент олий ўқув юртларида мутахассислар етиштиришни яхшилайлик

И. АРНАУТОВ,
Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари.

Совет халқи коммунистик партия раҳбарлигида коммунистик қурилишининг улуғвор вазифаларини ҳал этмоқда. КПСС XX с'ездининг Директивалари проектида социалистик экономика ва маданиятни, халқ моддий фаровонлигини янада ривожлантириш кўзда тутилади.

Халқ хўжалиги ва маданиятнинг янада ривожланиши саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданий фронтнинг барча соҳалари учун малакали инженер-техник кадрлар етиштиришга ва уларни ўстиришга бевосита боғлиқдир.

КПСС XX с'ездининг олтинчи бешйиллик плани юзасидан Директивалари проектида олий ва ўрта махсус ўқув юртларида халқ хўжалиги ва маданий қурилишининг эҳтиёжларини та'минлайдиган миқдорда мутахассислар тайёрлаш кўзда тутилади. Бешйиллик мобайнида олий ва ўрта ма'лумотли қилиб етиштириладиган мутахассисларнинг умумий сони бешинчи бешйилликдагига нисбатан тахминан бир ярим баравар кўпайтирилади, оғир саноат, қурилиш, транспорт тормоқлари ва қишлоқ хўжалиги учун етиштириладиган мутахассислар сони эса бешинчи бешйилликдагига нисбатан тахминан икки баравар кўпайтирилади. Махсус олий ва ўрта ма'лумот берадиган кечки ва сиртқи ўқув юртлари анча кенгайтирилади.

Тошкент шаҳар партия ташкилоти олдида ана шу кўрсатмаларга биноан олий ўқув юртлари ва техникумларда мутахассислар етиштириш ишларини жиддий яхшилаш вазифаси турибди. Ҳозир шаҳарда 16 стационар олий ўқув юрти, уларнинг 14 сиртқи ҳамда кечки бўлимлари ва филиаллари бор. Шу ўқув йилида икки янги институт—алоқа электротехника институти ва физкультура давлат институти ташкил этилди. Фармацевтика институти ҳузурида сиртқи бўлим ва темир йўл транспорти инженерлари Бутуниттифоқ сиртқи институтининг филиали очилди.

Олий ўқув юртларида студентлар сони тез ўсиб бормоқда. Сўнгги беш йил ичида стационар вузлардаги студентлар сони 8 мингдан 31 минг кишига кўпайди. Шу жумладан ўзбек ёшлари ҳисобига студентлар сони шу давр ичида 7 ярим мингдан 12 ярим минг кишига етди. Олий ўқув юртларига ўзбек қизлари кўпроқ қабул қилинабошланди. Ўтган йили 2 ярим минг ўзбек қизи вузларда ўқиган бўлса, бу йил уларнинг сони 4 мингга етди. Вузларнинг сиртқи ва кечки бўлимларидаги студентлар сони 2600 кишига ўсиб, ҳозир 11600 кишига етди. 1955 йилда Тошкент олий ўқув юртлари 4887 мутахассис етиштириб бердилар.

Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртлари сўнгги вақтларда кадрлар етиштириш ишини яхшилашга қаратилган бирқанча тадбирларни амалга оширдилар ва илмий соҳадаги ўз фаолиятларини активлаштирдилар. Кўпгина вузлар ўқув планлари, программалар ва методик қўлланмаларни ўзгартириш ҳамда тўлдириш бўйича анчагина ишлар қилдилар, кабинетлар, лабораториялар янги асбоб-ускуналар ҳамда ўқув қуроллари блан тўлдирилди. Машғулотларни мазмунли ва юксак ғоявий-назарий савияда ўтказиш учун ўқитувчиларнинг мас'улияти оширилди. Улар машғулотларга пухта тайёрланадиган, ўтилаётган материални коммунистик қурилиш практикаси блан яхшироқ боғлаб олиб борадиган бўлиб қолдилар.

Кўпгина вузларда диплом ишларининг тематикаси КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларида белгиланган вазифаларга яқинлаштирилди. Политехника институтининг доценти Абрамов бошчилик қилаётган автомобиль хўжалиги кафедрасида студентлар ёқлаган 4 диплом иши республика Автомобиль транспорти ва йўллар министрлиги томонидан ишлабчиқаришда фойдаланиш учун қабул қилинди. Бирқанча вузларда, айниқса техника олий юртларида кўпгина диплом ишлари студентларнинг ўзлари ўтказган экспериментал ишлар натижаси бўлди.

Аммо Тошкент шаҳар партия комитетининг ўтган йилнинг охирида бўлиб ўтган пленумида «Олий ўқув юртларида мутахассислар тайёрлаш ишини яхшилаш тўғрисида»ги масала муҳокама қилинганда, вузлар иши ҳали юксак талаблар даражасида эмаслиги аниқланди. Пленумда, шунингдек район ва шаҳар партия конференцияларида ўқув ва тарбия ишларидаги жиддий камчиликлар очиб ташланди. Бирқанча вузларда ўқув ва меҳнат тарбияси бўшашиб кетган, ўқув программалари яхши ўзлаштирилмаётир. Асосий камчилик шундан иборатки, ижтимоий ва техника фанлари кўпинча конкрет вазифалар блан боғланмасдан, абстракт равишда ўқитилмоқда.

Студентлар орасида ғоявий-тарбиявий ишлар олиб бориш соҳасида ҳам катта камчиликлар борлиги аниқланди. Кўпинча ҳарзамонда ўтказиладиган кечалар блангина чекланилмоқда. Бу кечаларга студентларнинг жуда кам қисмигина қатнашмоқда.

Тошкент шаҳар партия комитети пленумидан кейин айрим вузларнинг партия ташкилотлари олий ўқув юртларининг фаолиятларига активроқ қатнашадиган, ўқитувчилар диққатини асосий масалаларга қаратадиган бўлиб қолдилар. Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг партия ташкилоти ўз ишини анча яхши йўлга қўйиб олган. Бу ерда январь ойида бўлиб ўтган барча факультетлар партия ташкилотларининг очиқ мажлисларида қишки имтиҳонлар сессиясига тайёргарлик ва бу сессияни ўтказиш ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Муҳокама вақтида имтиҳонлар сессиясини муваффақиятли ўтказишга, қолоқ студентларга ёрдам беришга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланди. Сессияга тайёргарлик масалалари деворий газетада ҳам кенг ёритилди. Институтда бундан бошқа ҳам муҳим тадбирлар ўтказилмоқда. Илмий бўлим ва илмий совет программани институтнинг зональ шароитига мослаб қайта кўриб чиқди. Лаборатория ва практика машғулотларининг программаси ҳам қайта ишланди. Институт профессорлари ва ўқитувчиларининг йиғилиши ўтказилиб, бунда «Имтиҳон вақтида студентлар билимига баҳо қўйиш критерийси» масаласи кўриб чиқилди.

САГУ ректорати ва партия комитети ҳам ўқув ишлабчиқариш базасини ва студентларга маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилабошлади. Геология, физика, математика факультетларининг, рус тили ва педагогика кафедраларининг иш шароити анча яхшиланди. Моддаларнинг тузилиши, оптика кафедралари ташкил қилинди. Студентларнинг ишлабчиқариш практикаси учун база кенгайтирилди. Ижтимоий фанлар кафедрасида лекциялар ва семинар машғулотларининг мазмунини яхшилашга кўпроқ э'тибор берилмоқда.

Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг партия ташкилоти ҳам ўз ишини қайта қуриб олди. Партия бюроси ҳозир конкретроқ масалаларни муҳокама қилмоқда. Масалан, илгари аспирантура иши умуман муҳокама қилинган бўлса, ҳозир партия бюроси айрим аспирантлар раҳбарларининг докладларини, кафедра мудирларининг аспирантлар блан олиб борилаётган ишлар тўғрисидаги докладларини тинглаб, илмий кадрлар тайёрлашда амалий тадбирлар белгиламоқда.

Партия ташкилоти студентлар орасида тарбия ишларини турли формаларда олиб бормоқда: ёшларнинг кекса коммунистлар, хизмат кўрсатган ўқитувчилар блан учрашувлари, революцион қўшиқларни ўрганиш кечалари ташкил қилинмоқда.

Лекин кўпгина олий ўқув юртларида ўқув-тарбия ишларини ташкил қилишда ҳали ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Масалан, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг гидромелиоратив факультетида ўқув планига мувофиқ гидромелиоратив системалар эксплуатацияси бўйича назарий курс 9-нчи семестрда ўқитилиб, ишлабчиқариш практикаси эса 8-нчи семестрда, я'ни мазкур курс ўқилмасдан илгари ўтказилади.

Студентларнинг чуқур ва пухта билим олишлари даставвал дарс беришнинг савияси ва ғоявий йўналишига боғлиқ. Броқ кўпгина ўқитувчилар ўз педагогик фаолиятларига мас'улиятсизлик блан қараб, машғулотларга пухта тайёргарлик кўрмаётирлар, шунинг учун улар ўқиган лекция, ўтказган семинар ва практик машғулотларнинг савияси паст бўлади, материаллар схематик, примитив тарзида, ҳаётдан ажралган ҳолда баён қилинади. САГУ журналистика кафедрасининг ўқитувчиси ўртоқ Эрназаров, Фармацевтика институтининг ўқитувчиси ўртоқ Абраров, Политехника институтининг инженерлик конструкциялари кафедрасининг ўқитувчиси ўртоқ Гуляев ўтказган машғулотларнинг савияси айниқса паст бўлмоқда.

Ўқув процессида семинар, лаборатория ва амалий машғулотлар жуда муҳим роль ўйнайди. Аммо, бу машғулотларга кўпинча етарли аҳамият берилмаётир. Масалан, Фармацевтика институти марксизм-ленинизм асослари кафедрасининг мудири ўртоқ Гринькононинг «Коммунистик партия манифести» китоби бўйича ўтказган машғулотини олиб кўрайлик. Ўртоқ Гринько нинг ўзи машғулотга яхши тайёрланиб келмаган. У, 4 соат мобайнида материалнинг фақат 3 дан бир қисминигина ўтаолган ва вақтнинг тўртдан уч қисмини ўзи гапириш блан ўтказган. Студентлар материални муҳокама қилишга деярли иштирок этмаганлар. Равшанки, бундай машғулотнинг ера ҳам фойдаси йўқ. Бундай аҳвол шунинг учун ҳам содир бўлмоқдаки, ба'зи институт директорлари ва уларнинг илмий ишлар бўйича ўринбосарлари ўқитувчиларнинг лекцияларига кам қатнашмоқдалар ва деканлар ҳамда кафедра мудирлари олдига юксак талаблар қўймаётирлар.

Шаҳар олий ўқув юртларида педагогик кадрлар составининг сифати йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Ҳозир вузларда 2565 ўқитувчи бор. Бундан беш йил илгари 87 доктор ва 590 фан кандидатлари бўлган бўлса, ҳозир 107 фан доктори ва 882 фан кандидати бор. Бир ўқитувчининг бирнеча жойда ишлашига чек қўйилди. Бу лекция сифатини анча яхшилашга ёрдам берди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, шаҳарнинг кўпгина институтларида ўқув интизомини оширишга жиддий э'тибор берилмаётир. Студентларнинг машғулотларга сабабсиз келмаслиги, имтиҳонларни ўз вақтида топширмаслиги каби фактлар, жумладан Тошкент медицина, кечки педагогика институти ва бошқа вузларда юз бермоқда. Ана шу камчиликлар кўпгина студентларнинг ўзлаштирмай қолишига сабаб бўлмоқда. Кечки педагогика, молия-иқтисод, медицина ва четтиллар институтларида ўзлаштириш айниқса паст бўлмоқда. Айрим студентлар ўзлаштирмаганлиги учун институтдан четлатилмоқдалар ёки икки йил бир курсда қолдирилмоқдалар.

Олий ўқув юртларида тарбиявий ишларни олиб боришда кўпинча расмиятчиликка йўл қўйилмоқда. Деярли барча вузларда лекторлик группалари тузилган бўлса ҳам, бу группалар яхши иш олиб бормаётир, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига эса студентларнинг фақат 10 — 15 процентигина жалб этилган.

Олий ўқув юртларининг партия ташкилотлари ма'мурият блан бирга ликда сиёсий-тарбиявий ишларнинг аҳволини жиддий равишда яхшилашлари, лекция, соғлом турмуш пропагандасини кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгилашлари керак. Комсомол ташкилотлари эса ёшлар ўртасида дам олиш кечалари ўтказишлари, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларини ташкил қилишлари, адабиёт ва сан'ат асарлари юзасидан диспутлар уюштиришлари, физкультура-спорт ишларини авж олдиришлари лозим.

Бизда ҳали ёшлар ҳаётига бағишланган спектакльлар, яхши асар ва кино-фильмлар кам. Маданият министрлиги, Узсовпроф, ёзучилар союзи ва бошқа ижодий ташкилотлар ёшлар талабини қондиришга жиддий э'тибор беришлари керак.

Илмий ишларни ташкил қилишда ҳам катта камчиликларга йўл қўйилмоқда. Вузларнинг директорлари ва айниқса уларнинг илмий ишлар бўйича ўринбосарлари, партия ташкилотлари ва уларнинг секретарьлари педагог кадрларнинг илмий ишларига юксак талаб қўймаётирлар. Бу масалалар илмий советлар ва партия ташкилотларининг мажлисларида муҳокама қилинмаётир.

КПСС XX с'езди Директивалари проектида белгиланган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун шаҳар ва район партия комитетлари олий ўқув юртлари ҳаётини яхшироқ ўрганишлари, вузларнинг партия ташкилотлари фаолиятига раҳбарлик қилишлари ва студентларни идеологик жиҳатдан тарбиялаш ишларини яхшилашда уларга конкрет ёрдам кўрсатишлари лозим.

Шаҳар олий ўқув юртларида халқ хўжалиги ва маданий қурилишнинг барча соҳалари учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш сифатини анча яхшилаш ва етиштириладиган мутахассислар сонини кўпайтириш янги бешйилликдаги энг муҳим вазифалардан биридир.

САТИРА ВА ЮМОР

Юз-хотир қилмасдан...

Троллейбус бўш кетди...

Қизил рангли троллейбус остановкага келиб тўхтамасданоқ кутиб турганлар троллейбус эшигига югуришди. Троллейбус узоқ сафардан қайтган кишидек оғир «уҳ» тортиб тўхтади. Троллейбус ичидагилар олдинги ҳам орқадаги эшикдан тушмоқда эдилар. Орқа эшикдан тушаётганлардан бир киши қолган эди, кутиб турганлар кучли сув оқимидек, эшикка «ҳужум» қилишди. Ҳалиги киши тушишга ҳам улгираолмади, одамлар уни суриб, троллейбуснинг ўртасига олиб бориб қўйишди.

Қўзғолди. Тартибсизлик туфайли кутиб турганларнинг ярмиси ҳам троллейбусга чиқолмади. Эшик ёпилиш олдида бир ўспирин ўзини троллейбус ичига урди. У троллейбус ичига кириб улгирди-ю, аммо пальтосининг бари ташқарида қолди. Троллейбус тез юриб кетганидан пальтонинг бари шамолда парпираб борарди.

Бундай тартибсизликлар троллейбусларнинг Эски-Жўва, Ишчилар шаҳарчаси, Комсомол кўли ва Физкультурная остановкаларида ҳар куни содир бўлиб туради,

«Эскижўва» остановкасидаги бир кўриниш.

Биз четдан туриб кузатардик: троллейбус эшиги остонасига баравар оёқ қўйган тўлароқ-тўлароқ икки киши эшикка тиқилиб қолишди. Иккиси ҳам троллейбус ичкарисига кириб кетолмади.

— Битта-биттадан, тартиб блан чиқишса бўлмайдими? — деди ўрта ёшлардаги бир киши.

— Эй, биродар хўп қизиқсиз-да, тўрт-беш киши бўлиб чиқилса тезроқ чиқишадида, — деди унинг ёнидаги ҳамроҳи киноя блан.

Орадан уч минут вақт ўтди. Троллейбус айниқса дам олиш кунлари авжига чиқади.

Бу тартибсизлик йўловчиларнинг қаттиқ норозилигига сабаб бўлмоқда. Меҳнаткашлар депутатлари Октябрь, Сталин, Фрунзе район ижроия комитетларининг раҳбарлари ўз территорияларидаги троллейбус остановкаларида тартиб ўрнатмай, тамошабин бўлиб келаётганликлари кишини ажаблантиради. Бизнингча, тамошабинликдан амалий ишга ўтиш вақти аллақачон келиб етган.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

„ЧЎТАЛ“

Муллахушвақт Аския бозорида юраркан, беляши пишириб сотаётган 3-нчи закусочнаяга рўпара келиб қолди. Сотувчи Ю. Карпова овозининг борича бақириб «Келавер, еган дармонда, емаган армонда!» деб шанғилларди. 5 — 10 та одам закусочная олдида типатик туриб беляши еярди. Буни кўриб Муллахушвақтнинг ҳам беляши егиси келди. У, Карповага 3 сўм узатаркан, сўради:

— Донаси неча пулдан?

— Бир сўмдан.

Шу вақт хўрандалардан бири шикоят қилиб қолди:

— Хамири пишмапти-ку!—Бу шикоятни бошқа хўрандалар ҳам та'кидлашди.

— Битта-яримта шунақа хамири қалини чиқиб қолади, бошқасини олаколинг,— деди тиржайиб Карпова.

— Ўрнига-ўринми ё пулгами? — сўради ҳалиги хўранда.

— Ўрнига-ўрин эмиш, пулчангизга!..

Муллахушвақтнинг энсаси қотди. У учта хом-хатала беляшини еб бўлгач, «қоринни тўйғизаман деб, юракбуруғига дучор бўлмасам гўрга-я» деган хаёл блан энди кетмоқчи бўлган эди, закусочная деворига ёпиштирилган бир парча қоғозга кўзи тушиб қолди. Қоғозда: «Беляши — донаси 90 тийин» деб ёзиб қўйилган эди. Таажжубланган Муллахушвақт Карповадан яна сўради:

— Беляши неча пул?

— Ҳадеб сўрайверасизми, бир сўм дедим-ку!

— Бу ерда 90 тийин деб ёзиб қўйипсизку?

— Ҳа, 90 тийин, — деди бирдан ҳовридан тушиб Карпова, — 10 тийинга от блан туя берармиди.

— Йиғилса от ҳам беради, туя ҳам. Демак, ҳар дона беляшидан 10 тийиндан чўтал чиқарар экансиз-да.

— Ҳа, чўтал чиқараман! Қўлингиздан келганини қилинг!

Муллахушвақт гап талашиб ўтирмади. У, бу ҳақда Куйбишев район ошхоналар трестига ма'лум қилишни кўнгилга тугдида, ўз йўлида кетаверди.

М. ИКРОМОВ.

Йўловчилар ҳасрати

Қор аралаш ёмғир шиддат блан ёғиб турипти. Остановкада зонтик тутган, чопон ёпинган кишилар уёқдан-буёққа зир югуриб троллейбус кутмоқдалар. Нарироқда трамвай остановкаси бор. У ерда ҳам фуражкасидан сув чакиллаб томиб турган йўловчилар тўдаси...

Эссиз, қоракўл ёқа пальтолар! Ивиб расво бўлди-я! Олифта шляпалар эгардек қийшайиб орқа олдидан тарновдек сув қуйилмоқда...

Тошкентнинг ҳарбир бурчидаги трамвай ва троллейбус остановкаларида айни замонда худди шу аҳвол, ҳамма ёмғирда ивиган, шалаббо бўлган...

— Э, аттанг, бир чиройли шийпонларимиз бор эдия.

Пальто ёқасини кўтариб турган бу кишининг гапига чопон ёпиниб олган киши ажабланди.

— Қанақа шийпон?

— Ҳарбир трамвай остановкасида алоҳида кутиш жойлари бор эди. Ёзда салқин, қишда бошпана эди.

— Ростдан ҳам ўша шийпончалар қаёққа йўқолди?

Йўловчи ёқасини кўтариб, йўлга қараб жавоб берди:

— Уларни, тошкент шаҳар трамвай-троллейбус трестининг бошлиғидан, қолаверса, шаҳар совети ижроия комитетидан сўранг.

Шу пайт трамвай келиб қолиб, йўловчиларнинг суҳбати бўлинди.

Ёмғир ҳамон қуяр, йўловчилар борган сари кўпайиб тегишли ташкилотлар бу аҳволни билармиканлар, деб мулоҳаза қилардилар.

В. МАКАГОН.

ФЕЛЬЕТОН

ЭСКИ ДОҒЛАР

Мабода йўлингиз тушиб Сирдар'ёга бориб қолгудек бўлсангиз, қуйидаги «ёр-ёр»ни эшитасиз:

Симёғочга қалдирғоч,
Келиб қўнди, ёр-ёр.
Катта қалин беришга
Куёв кўнди, ёр-ёр.
Қуриб кетсин қалини,
Дилни доғлар, ёр-ёр.
Ўнбеш ёшли қизларнинг
Бошин боғлар, ёр-ёр.
Райкомсомол бу ишга
Бош қотирмас, ёр-ёр.
Райженотдел билса ҳам,
Чора кўрмас, ёр-ёр.

Сиз, беихтиёр ёқангизни ушлаб, «ажабо, нима гап ўзи? Шундай бахтли замонда қулоғимизга ёт бўлган бу мунгли, аламли, киши қалбини вайрон қилучи «ёр-ёр» кимга керак? Ким буни тўқиган?» дейсиз. Лекин гапнинг сирасини айтганда, афсуски, бу «ёр-ёр»ни тўқиганлар район қишлоқларида топилади.

«XIX партс'езд» колхозининг кўпгина хонадонларида остона ҳатлашга юраги бетлайолмаган ўқувчи қизларни, ўзидан бирнеча марта катта ёшдаги кишига узатилаётган ёш келинчакларни ким билмайди дейсиз? «Ёр-ёр»нинг авторлари ана шу бахтиёр замонамизда туғилиб ўсган, аммо эскилик чангалига тушиб таҳқирланганлар — «уй чўрилари»дир. Айни вақтда бу «ёр-ёр» келинликка мўлжалланаётган ёш қизларни ҳам ташвишга солаётир.

1954 йилнинг ёз ойлари эди. Кунларнинг бирида Эшбек домла катта ўғли Тожибой блан Бекбўтаникига совчи бўлиб келди. Бекбўтанинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдирди, кейин «қиз сақлагунча туз сақла, сал бўйи ўсдими дарров битта-яримтага узатиш керак» деди. Ўгай ота Бекбўта 16 яшар Сепаратхонни (7-нчи синф ўқувчиси) икки қўй, 4 минг сўмга домланинг ўғли Рўзиқулга беришга рози бўлди. Қизнинг э'тирозларига қарамай, август ойида тўй бўлди. Қиз ёш бўлгани учун ЗАГСдан ўтказилмай, Эшбек домланинг ўзи бир коса сув блан никоҳ ўқиди. Сепаратхон келин бўлиб боргач, қайнона Шарофат хола келинни ўтирса ўпоқ, турса сўпоқ деб кўз очирмай қўйди. Энди бечора келин қайнотанинг дидига ма'қул тушмай қолди. Ўғлига кўнгли «ириган» ота «муносиб» келин кўзлайбошлади.

1955 йил май ойида республика давлат эстрада театрининг бригадаси колхозга келиб концерт бермоқчи бўлди. Қайнона Сепаратхоннинг дугоналари ўртага тушгач, аранг унга жавоб берди. Сепаратхон концертдан кейин онасиникида тунаб қолди. Бу, воқиа бахона тополмай турган ота-ўғилни «тутоқтириб» юборди. Эрталаб Сепаратхон уйга келганда Рўзиқул ювиниб турган обдастасини отди: Сепаратхон юз-кўзи қонга бўялиб ҳушсизланиб йиқилди. Эшбек домла эса ҳайқириб: «Бундай келиннинг боридан йўғи афзал! Онасиникига элтиб ташла!» деди. Отадан ўрнак олган ўғил хотинини яна тепкилади, ҳушига келгач, оёғини ерга текизмай ҳайдади.

Сепаратхон онасиникига келди. Броқ ўгай ота «эчкига жон, қассобга мой қайғуси» дегандек, қолган қалин пули блан бир қўйни ундириш ниятида яраштиришга уринди, броқ Эшбек домла кўнмади. Шу-шу Бекбўта Сепаратхоннинг икки оёғини бир этикка тиқиб, минг чиғириқдан ўтказмоқда.

Рўзиқул Совет Армияси сафига кетганидан сўнг Эшбек домла келиннинг кийим-кечакларини пуллаб ҳамёнга урди. Сўнг «ўғлим, бир амаллаб отпускага кел, Бобоёрнинг қизи Манзурага патир ушатиб қўйдик. Келадиган кунингни ма'лум қил» деб, Рўзиқулга хат ёзди. Рўзиқул ҳозир иккинчи тўйни бошламоқчи.

Ҳосият Абдувоҳидова, Малика Юсуфалиева, Рўзахон Жўрабоева, Салима Мамараҳимова сингари балоғатга етмай, кекса кишиларга зўрлаб турмушга чиқарилган қизларнинг уй чўриси бўлиб қолганликларидан кўз юмуш мумкинми, ахир? Улар ақалли еттийиллик мактабни ҳам тугатганлари йўқ. Манзура Авазова, Тожихон Жумабоева, Рўзигул Эрматоваларнинг 3-нчи синфни тугатмасданоқ остона ҳатлатилмай қўйилгани сир эмас-ку! Сепаратхоннинг тўйида айтилган «ёр-ёр» бирининг бошидан ўтган бўлса, иккинчисининг бошида турипти.

Ана шунинг учун ҳам Некрасов номли 12-нчи мактабга ҳар йили қабул қилинаётган 30—35 ўқувчи қиздан шу вақттача бирортаси тугатиб чиқмаганлиги район халқ маорифи бўлимини ва район партия комитетини ташвишлантирмайди. Чунки, уларнинг қўлларида мактаб директори Ширинов томонидан ёзилган «кўчиб кетди» деган рапорт бор. Шу рапорт асосида рўйхатдаги қизлар номи устидан бир қалам чизиб қўйиш қийин дейсизми?

Балоғатга етмаган мактаб ёшидаги қизларнинг бу хилда ҳаётдан, ўқишдан ажратиб олиб уй чўрисига айлантирилаётгани устига «минг талоқ», «қум талоқ»лар ҳам авж олган. Ёш-ёш аёлларнинг икки-учтадан боласини етаклаб колхоз партия ва комсомол ташкилотларига арзга келаётганликлари ҳам бежиз эмас. Арз қилиб натижа чиқараолмаган аёллардан бири Ойимқиз Чиннибоевадир. У, Ҳошимжон, Сабоҳат ва Лолахон исмли ўғил-қизларини етаклаб келиб, эри — комсомол а'зоси Ҳазратқул Ортиқовнинг ҳайдаб юборганлиги тўғрисида колхоз комсомол ташкилоти секретари Жўравой Эсонтурдиевга шикоят қилиб ариза берди. Броқ Эсонтурдиев ҳечнарсани суриштирмай, аризани йиртиб ташлади ва Чиннибоевага:

— «Иккинчи бу но'мақулчиликни қилманг», — деб дўқ ҳам урди.

Эсонтурдиев Ортиқовга «жонкуярлик» қилиб: — «хотининг хунук, ярашма, қулинг ўргилсин ёшидан ол» деб маслаҳат берди.

Секретарьнинг маслаҳатини тумор қилиб тақиб олган Ортиқов «қулинг ўргулсин ёш қизга» уйланиш иштиёқида ўпкасини қўлтиқлаб юрипти.

Аҳвол шундай бўлгач, ёш қизларнинг кўз ёши тўкишларига, арз-шикоят қилишларига таажжубланишнинг ҳожати йўқ. Лекин биз бошқа нарсага, я'ни хотин-қизлар тақдири блан қизиқмаётган колхоз партия ташкилотининг секретари Нигматуллин, комсомол ташкилотининг секретари Эсонтурдиев, мактаб директори Шириновлар блан биргаликда район партия комитетининг хотин-қизлар ўртасида ишлаш бўлими, район комсомол комитети ҳамда халқ маорифи бўлимининг бу масалага панжа орасидан қараб келаётганликларига таажжубланамиз.

Кенг жамоатчилик ҳақли равишда:

— Раҳбар ўртоқлар! Мунгли «ёр-ёр»нинг келиб чиқишига сабаб бўлаётган эскилик доғлари, иллатлари таг-томири блан тугатилсин, айбдор шахслар жазолансин! — деб талаб қилмоқда.

Биз ана шу талабнинг амалга оширилишига тарафдормиз!

О. ҚУЧҚОРБЕКОВ,
Ш. ТУРДИЕВ.

Атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги тадқиқотларни ривожлантиришда Совет Иттифоқи ва Миср Республикаси илмий-техника ташкилотлари ўртасида ҳамкорлик қилиниши тўғрисида

Қоҳира шаҳрида ядро физикаси лабораторияси вужудга келтиришда ва атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги ишларни ўтказишда Совет Иттифоқи томонидан илмий-техника ёрдами бериш тўғрисида Миср Республикаси делегацияси блан Москвада олиб борилган музокаралар яқинда тугади.

Икки ўртада бўлган келишимга биноан, Совет Иттифоқи мазкур лабораторияни проектлаш ва қуришда консультация бермоқ учун Мисрга мутахассислар юборади, зарур ускуналар ва асбоблар етказиб беради, шунингдек Миср олимлари ва мутахассисларининг малакасини оширмоқ учун уларни Совет Иттифоқининг тегишли илмий-тадқиқот муассасаларига қабул қилади. Бундан ташқари, Совет Иттифоқи Мисрга геология-текшириш ишларини ўтказмоқ учун ускуна ва асбоблар етказиб беради.

Музокараларда Миср томонидан делегация бошлиғи, Миср Республикаси Атом комитетининг а'зоси Мухсин Идрис жаноблари ҳамда делегация а'золари — Искандария университетининг профессори Маҳмуд Аҳмад Ал-Шербини ва Қоҳира университети профессорининг ўринбосари Маҳмуд Жамолиддин Нуха қатнашдилар. Музокараларда совет томонидан Иқтисодий алоқа ишлари бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари профессор А. Н. Лавришчев бошчилигида СССР Фанлар Академиясининг корреспондент а'зоси В. С. Емильянов, М. В. Ломоносов номидаги Ленин орденли Москва давлат университети физика факультетининг декани профессор В. С. Фурсов ва бошқа совет олимлари ҳамда мутахассислари қатнашдилар.

Томонлар ўртасидаги музокаралар ҳамжиҳатлик ва дўстлик руҳида ўтди.

Миср делегациясининг а'золари СССРда бўлган вақтларида Украина ССР Фанлар академиясининг физик-техника институтини, СССР Фанлар Академиясининг теплотехника институтини, СССР Фанлар Академиясининг Атом электростанциясини ва бошқа ба'зи илмий тадқиқот муассасаларини бориб кўрдилар. Делегация а'золари М. В. Ломоносов номидаги Ленин орденли Москва давлат университетида мутахассис физика кадрлари тайёрлаш масалалари блан танишдилар.

Миср делегациясининг а'золари 10 февральда ватанларига жўнаб кетдилар.

Франция Миллий Маориф Федерацияси бош секретари А. Лавернининг ялпи қуролсизланиш масаласи ҳақидаги мактубига СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотовнинг жавоби

Бошланғич, тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактабларнинг ўқитувчиларидан иборат 220 минг а'зога эга бўлган Франция Миллий Маориф Федерацияси ялпи қуролсизланиш ҳақидаги ва ядро энергиясидан нуқул тинч мақсадларда фойдаланиш тўғрисидаги масала юзасидан бундан бирмунча вақт илгари буюк давлатларга ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қарата Мурожаат қабул қилган эди. Федерация Бош секретари А. Лавернь жаноблари ана шу Мурожаатни юбориб, СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотовга қуйидаги мактуб блан мурожаат қилган эди:

«Министр жаноблари,

Кўпчилиги миллий маорифнинг турли босқичларида тарбиячи бўлиб келаётган кишилардан иборат 220.000 а'зоси бўлган Франция Миллий Маориф Федерацияси Миллий Маориф ходимларининг ва ўқитишдарс бериш ишларида машғул бўлган ходимларнинг ялпи қуролсизланиш ҳақидаги Мурожаатини Сизга ма'лум қилишни зарур деб ҳисоблайман.

Сиз ҳам бизнинг ўртоқларимиз блан бир фикрда бўлсангиз керак деб ишониб, Сиздан бу мурожаатга жавоб беришингизни сўрашга жур'ат қиламан.

Министр жаноблари, менинг энг яхши ҳисларим ифодаси бўлган шу сўзларни қабул қилгайсиз.

Бош секретарь Адриан ЛАВЕРНЬ»

«Миллий Маориф Федерациясининг ялпи қуролсизланиш ҳақидаги мурожаати

Миллий Маориф Федерацияси,

— Термаядро синовлари, агар улар такрорланадиган ва тез-тез ўтказиладиган бўлса, ўзларининг радиоактив оқибатлари муносабати блан ер юзида қашшоқлик ва вайронгарчилик вужудга келтириш блан таҳдид қилади деб,

— халқлар ўртасида тўла ҳамжиҳатлик ўрнатиш ўрнига, атом блан ҳаддан ташқари қуролланиш натижасида муқаррар суратда ишончсизлик ва хавфсираш юз беради деб, бу эса миллатларни ҳамиша урушга дучор қилади деб ҳисоблаб,

Фаннинг энг юксак мақсадларидан бири — бутун инсониятнинг осойишталигини та'минлашдан иборат деб та'кидлайди;

Буюк давлатлардан, шунингдек БМТдан қуролсизланиш блан гарантия қилинадиган эффектив тинчлик сиёсатни сўзсиз амалга ошираболшлашни талаб қилади;

Ҳамма мамлакатлардаги меҳнаткашларга астойдил мурожаат қилиб, уларни ўз ҳукуматларини ялпи, айни бир вақтда ва контроль қилинадиган қуролсизланиш сари ва ядро энергиясидан нуқул тинч мақсадларда фойдаланиш сари эркин равишда боришга мажбур этишга чақиради».

8 февральда СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов А. Лавернь жанобларига жавоб мактуби юборди, бу мактубнинг тексти қуйида э'лон қилинади:

«Бош Секретарь жаноблари,

Франция Миллий Маориф Федерацияси ялпи қуролсизланиш тўғрисида ва ядро энергиясидан нуқул тинч мақсадларда фойдаланиш ҳақида буюк давлатларга ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилотига Мурожаат қабул қилганлиги ҳақидаги ахборотингиз учун Сизга ташаккур изҳор қиламан.

Барча совет кишиларидек, мен ҳам шерикларингизнинг бу Мурожаатда ифода қилинган ҳисларига тамомила қўшиламан. Барча тинчликсевар кишилар Сизнинг ташаббусингизни, шубҳасиз, қизғин қўллабқувватлайдилар.

Муваффақиятлар тилайман.

Ҳурмат блан

В. МОЛОТОВ».

Дипломатия корпуси а'золари америка ҳаво шарларини кўздан кечирдилар

10 февральда Москвадаги четэл дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ва ходимлари СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг Алексей Толстой кўчасидаги биносида Совет Иттифоқи территорияси устида ушлаб олинган америка ҳаво шарларидан бирининг жилдини ва асбоб-ускуналарини э'тибор блан кўздан кечириб, улар блан муфассал танишиб чиқдилар. Улар Ташқи Ишлар Министрлиги биносининг ҳовлисига қўйилган ана шундай бирнеча ўнлаб ҳаво шарларининг аппаратурасини ҳам кўрдилар.

Техника эксперти полковник Б. В. Таранцов уларга изоҳат берди. У, дипломатия корпуси вакилларининг саволларига жавоб қайтарди. (ТАСС).

Ҳиндистон миллий конгресс партияси ташкилий-сиёсий комитети мажлисида Неруннинг нутқи

ДЕҲЛИ, 10 февраль. (ТАСС). Ҳиндистон информация бюроси хабар беради: Кеча Амритсарда Ҳиндистон миллий конгресс партияси ташкилий-сиёсий комитетининг мажлисида ташқи сиёсат юзасидан бўлаётган мунозаралар вақтида бош министр Неру нутқ сўзлади.

Неру Ҳиндистоннинг ташқи сиёсатига тўхталиб, Ҳиндистон блоклар сиёсатида қатнашиш ниятида эмас, деб яна уқтириб ўтди.

Неру, Гоа Ҳиндистон территориясидир, у Ҳиндистонники бўлиши лозим, деди. «Броқ, — деди у, — биз бу проблемага умумий перспектива нуқтаи назардан қарашимиз ва уни сабр-чидам блан ҳал этишга ҳаракат қилишимиз лозим».

Деҳлида «Улуғ халқлар дўстлиги» деган совет фильмига кўрик ўтказилди

ДЕҲЛИ, 10 февраль. (ТАСС). СССРнинг Ҳиндистондаги элчихонаси 9 февральда Деҳлидаги «Делит» кинотеатрида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонга қилган визити ҳақидаги «Улуғ халқлар дўстлиги» номли совет ҳужжатли фильмига кўрик ўтказди. Кўрикда Ҳиндистон вице-президенти Радхакришнан, министрлар ва Ҳиндистон ҳукуматининг мас'ул ходимлари, дипломатик корпус а'золари, шунингдек Ҳиндистон жамоатчилигининг кўп вакиллари ва ҳинд журналистлари ҳозир бўлдилар.

АҚШ автомобиль саноатида ишчилар кўплаб ишдан бўшатилмоқда

НЬЮ-ЙОРК, 10 февраль. (ТАСС). «Крейслер» автомобиль компаниясининг ма'мурияти 13 февральда яна 5.440 ишчини ишдан бўшатажагини э'лон қилди. Шундай қилиб, кейинги ҳафталарда Детройт районидаги автомобиль заводларидан бўшатилган ишчиларнинг сони тахминан 40 минг кишини ташкил этади. Форд заводларида 4.600 киши, «Дженерал моторс» заводларида 4 мингдан кўпроқ киши ва «Студебекер-паккард» заводларида 5.500 киши ишдан бўшатилган. Детройтдаги «Крейслер» заводлари ҳозирги вақтда ҳафтада фақат тўрт кун ишламоқда.

Ишчиларнинг бўшатилишига сабаб — автомобиль саноатида ишлабчиқаришнинг қисқартирилганлигидир.

МАРШАЛ ЧЖУ ДЭ СТАЛИН НОМИДАГИ АВТОЗАВОДНИ БОРИБ КЎРДИ

Хитой Халқ Республикаси раисининг ҳозир Москвада бўлган ўринбосари Маршал Чжу Дэ ва унинг ҳамроҳлари 10 февральда Сталин номидаги автомобиль заводини бориб кўрдилар. Заводда уларни Автомобиль саноати министри Н. И. Строкин ва завод директори А. Г. Крилов самимий кутиб олдилар. Хитой Халқ Республикасидан келган меҳмонлар инструменталь цехлардан бирини, марказий ўлчов лабораториясини, кулранг чўян қуйиш цехини, механика-йиғиш цехини (бу ерда велосипедлар тайёрланади), мотор цехини, бош конвейерни кўриб чиқдилар. Завод ишчилари Маршал Чжу Дэни қизғин қарсаклар ва «Яшасин Совет — Хитой дўстлиги!» деган хитоблар блан кутиб олдилар. Хитой Халқ Республикасидан келиб бу заводда тажриба ортдираётган ишчилар ва мутахассислар ишлабчиқариш касбларини қандай қилиб ўзлаштираётганликларини Маршал Чжу Дэга гапириб бердилар.

Меҳмонлар заводни кўриб бўлганларидан кейин Маршал Чжу Дэ, Автомобиль саноати министри Н. И. Строкин ва завод директори А. Г. Крилов дўстона суҳбатлашдилар. А. Г. Крилов меҳмонларга автомобиль заводининг қандай қилиб қурилганлиги ва ривожланиб борганлигини гапириб берди. Маршал Чжу Дэ бу заводда Хитойдан келган ўртоқларнинг катта группаси совет автомобильсозларининг тажрибаларини ўрганаётганликларидан ўзининг мамнун бўлганлигини билдирди ва, улар бу ерда олган ўз билимларини Хитой Халқ Республикасида қурилаётган автомобиль заводида татбиқ қилишлари мумкин бўлади, деб айтди.

Маршал Чжу Дэ автомобиль заводини кўриб юрган вақтида СССР Олий Совети Президиуми секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, СССР Олий Совети Президиумининг Протокол бошлиғи Г. И. Фомин, Хитой Халқ Республикасининг СССРдаги Фавқулода ва Мухтор Элчиси Лю Сяо ва Хитой Халқ Республикаси элчихонасининг ходимлари Маршал Чжу Дэ блан бирга бўлдилар. (ТАСС).

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг пленуми

ВАРШАВА, 10 февраль. (ТАСС). Польша матбуот агентлиги хабар беради: Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Болеслав Берут раислиги остида Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг 8 — 9 февральда бешинчи пленуми бўлиб ўтди.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'зоси Зенон Новак 1956 — 1960 йилларда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида партиянинг вазифалари тўғрисида доклад қилди. Доклад юзасидан музокараларда 17 киши қатнашди.

Пленум «1956 — 1960 йилларда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва партиянинг қишлоқдаги вазифалари тўғрисида» қарор қабул қилди.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/II да **Гамлет**, 14/II да **Чин муҳаббат**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/II да кундуз **Уйқудаги гўзал**, 14/II да **Тоҳир ва Зуҳра**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/II да кундуз **Тоҳир ва Зуҳра**, кечқурун **Сингиллар қиссаси**, 13/II да **Фарҳод ва Ширин**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 14/II да **Катта концерт**. Ўзбекистон давлат филармониясининг ўзбек ашула ва рақс ансамбли, хор капелласи ва симфоник оркестри, дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Ф. Шамсиддинов**, филармония солистлари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Меҳри Абдуллаева, Тоштемир Шарипов, Дилором Шерова**, Алишер Навоий номли театр солисти **Сасон Беннаминовлар** қатнашади. Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар кассада ҳар куни кундуз соат 1 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Совет цирки усталари** иштироки блан **катта тамошалар**. Бутун тамоша давомида **ёш қизиқчилар группаси** ва қизиқчи **Юрий Шатиров** қатнашади. Бугун **3 марта тамоша** кўрсатилади. Тамошалар кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да бошланади.

«РОДИНА» — кундуз бадиий фильм **Яккама-якка**, кечқурун янги немис бадиий фильм **Зулматдан кучли**.

НАВОИЙ номли кинотеатрда — эрталаб соат 10 да **Бирма Иттифоқининг Бош Министри У Ну Совет мамлакатида**, эрталаб соат 11 дан **Яккама-якка**, кеч соат 8 яримдан **Кун тушмаган кўча**.

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Зулматдан кучли**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз янги бадиий фильм **Молдавия куйлари**, кечқурун **Яккама-якка**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз **Яккама-якка**, кечқурун **Ёт қариндошлар**.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА
12 февральда
Австриянинг улуғ композитори
ВОЛЬФГАНГ АМАДЕЙ
МОЦАРТ
туғилган куннинг 200 йиллигига бағишланган
Концерт-кечаси

Программада: «Фигаронинг тўйи» операсининг 2-нчи пардасидан ва «Дон Жуан» операсининг 1-нчи пардасидан кўринишлар, 40-нчи симфониянинг 1-нчи қисми (соль минор), «Фигаронинг тўйи» операсига увертюра, 13-нчи квартет, ре-мажор ва «Дон Жуан» операсидан менуэтлар, опералардан ариялар ва камера асарлари.

Концертда опера, оркестр, балет солистлари ва симфоник оркестр қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
12 февральда
КАТТА КОНЦЕРТ

Концертларда: Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Мукаррама Турғунбоева**, Ўзбекистон халқ ҳофизи **Ма'мурджон Узоқов**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Гавҳар Раҳимова, Муҳамаджон Мирзаев, Наби Ҳасанов**, «Баҳор» хотин-қизлар хореография ансамбли, эстрада солистлари **Башорат Хўжаева, Раббим Ҳамдамов** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Касса кундуз соат 2 дан очилади. Билетлар сотилмоқда.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 133 Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва san'at бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 39040 Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 00031. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № — 1371.